

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 25^ο | ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1911 | ΑΡΙΘΜΟΣ 999

ΑΙ ΣΗΜΕΡΙΝΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

H x. SANFORD

Λέγεται και πιστεύεται κοινῶς ὅτι ὁ χριστιανισμὸς μαραίνεται, ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἄλλους ἀποστόλους ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν μοναστηριῶν. Καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν περὶ θρησκείας ἀντίληψιν οὔτε τὰ μοναστήρια, οὔτε ὁ κληρὸς ἀνταποκρίνεται ὅπως ἔπρεπε καὶ ὅσον ἔπρεπε εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀλτροῦισμοῦ καὶ τῆς ἀνταπαρνήσεως, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ὁ Χριστός.

Λησμονεῖται ὁμως ὅτι πλὴν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔχουν ὡς ἐπάγγελμα τὴν θρησκείαν καὶ οἱ ὅποιοι διατηροῦν τοὺς τύπους τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως, ὑπάρχουν σήμερον λεγεῶνες ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀνέλαβαν νὰ σώσουν καὶ διαδώσουν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας αὐτῆς.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ Παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, δὲν ἀνήκουν εἰς αἰρέσεις, δὲν φοροῦν ὁμοίομορφα φορέματα, δὲν κάμνουν ὀλονυκτίες εἰς τοὺς ναοὺς, δὲν νηστεύουν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν, ἀλλ' οὔτε ἀποφεύγουν τὸν κόσμον μετὰ χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις του.

Εἶναι ἀπλούστατα ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι καὶ ἔζησαν καὶ ἔχαρθησαν καὶ ἔκλαυσαν. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ ψυχὴ των πονεῖ δι' ὅσους κλαίουσιν καὶ

εὐχαριστεῖται δι' ὅσους χairoνται καὶ μελετᾷ τὴν ζωὴν μετὰ τὸν πόθον καὶ τὸ ἰδανικὸν νὰ τὴν καταστήσῃ καλήν, εὐγενικὴν καὶ ἀνταποκρινομένην εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει πλήρη καὶ τέλειον ἡ θρησκεία τῆς Ἀγάπης.

Τὰ Ἀγγλοσαξωνικὰ φύλα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν. Τὰ Ἑλληνολατινικὰ εἰς τὴν δευτέραν. Καὶ εἰς τὰ μὲν καὶ εἰς τὰ δὲ ἡ γυναῖκα προηγείται, εἶναι ὁ σημαιοφόρος καὶ ὁ πρωταγωνιστὴς.

Τὴν ὡραίαν αὐτὴν καὶ ἐπίζηλον θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατέλαβαν αἱ γυναῖκες τῶν ἡμερῶν μας, χωρὶς νὰ ὑποστοῦν μαρτύρια, χωρὶς νὰ ριφθοῦν εἰς κλουβιὰ θηρίων, χωρὶς νὰ θυσιάσουν ἄσκοπα καὶ χωρὶς ὀφέλειαν ζωὴν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρῇ οὔτε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ὅλα αὐτὰ εὐτυχῶς ἀνήκουν εἰς τὸ βάρβαρον παρελθόν, ὁπότεν ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας Ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος εἶχε βροντοφωνήσῃ «*Ἀγαπᾶτε Ἀλλήλους*» οἱ λειτουργοὶ του ἔσπειραν γύρω των τὴν ἀπόγνωσιν καὶ τὸν θάνατον.

Σήμερον τὸ πνευματικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μοιράζεται ἕξ ἴσου εἰς ἄνδρας καὶ εἰς γυναῖκας, τόσον διαυγὲς καὶ ἀπλετον, ὥστε νὰ κατανουηθῇ, ὅτι ὅλοι μαζὴ καὶ ὁ καθεὶς χωριστὰ ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν κᾶτι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν

μας, από την αγάπην μας, από την ζώήν μας, από τ'ς σκέψεις μας, από την ενεργητικότητα μας δια τὸ κοινὸν καλόν.

“Ολοι οἱ Σύγδεσμοι, καὶ αἱ Ἐνώσεις καὶ αἱ Ἐταιρεῖαι τῶν γυναικῶν, φιλανθρωπικαὶ ἢ προοδευτικαὶ, εἰς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τείνουσιν, τὸ ἰδανικὸν αὐτὸ ἐξυπηρετοῦν. Αἱ γυναῖκες εἴτε ὡς άτομα, εἴτε ὡς μέλη τῶν Συνδέσμων αὐτῶν, ἐγεινῶν καὶ γίνονται αἱ θεληματικοὶ ἀπόστολοι καὶ ἐργάτιδες τῆς κοινωνικῆς, τῆς ἀνθρωπίνης ἀναγεννήσεως. Δι' αὐτάς δὲν ὑπάρχουσιν στενὰ ὄρια πατριδῶν καὶ δογματῶν καὶ κοινωνικῶν διακρίσεων.

Μίαν τοιαύτην γυναῖκα φιλοξενοῦσιν αἱ Ἀθηναίαι τὰς ἡμέρας αὐτάς. Εἶναι ἡ κ. Sanford, ἡ ταμία τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου τῶν Γυναικῶν. Πατρίς τῆς δὲν εἶναι μόνον ὁ Καναδάς, ἡ χώρα εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ὑπανδρεύθη καὶ εὐρίσκειται ἡ μόνιμος κατοικία τῆς. Πατρίς τῆς εἶναι τώρα αἱ Ἀθῆναι, πρὸ μηνῶν ἢ Ἰταλία, πέρουσιν ἢ Ἰαπωνία καὶ αὐριον ἢ Κων/πολις.

Τὴν ζώήν τῆς ἀφιέρωσεν εἰς τὸ ὠραῖον ἔργον τῆς ἀποστόλου τῆς ἀγάπης, τοῦ ἀλτροῦσμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, παντοῦ ὅπου ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καὶ ὄπου, εἴτε ἢ παρενοουμένη πρόοδος, εἴτε ἢ βαρβαρότης παρασύρουσιν εἰς τὸν δρόμον τῶν τῶν καλῶν καὶ τῶν ὠραίων, τοὺς δύο αὐτοὺς παράγοντας τῆς κοινωνικῆς ἀρμονίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ευτυχίας.

Ἴδου τοῦ καὶ πῶς ἡ κ. Sanford δαπανᾷ τὸν πλοῦτον τῆς, τὴν ἡσυχίαν τῆς καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκογενειακὰς τῆς ἀπολαύσεις. Οὔτε ὁ δριμύς χειμῶν, οὔτε τὰ χιόνια, οὔτε αἱ θαλασσοπονταὶ τὴν ἠμπόδιζαν πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Νεάπολιν διὰ τὰς Ἀθῆνας, ὅπου ἦλθε νὰ μᾶς φέρῃ τὸν καλὸν λόγον τῆς ἀγάπης τῶν ἀδελφῶν μας καὶ συναγωνιστριῶν μας τῶν ἄλλων κόσμων, καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ ὠραῖον παράδειγμα τῆς ἀκαμάτου δράσεως εἰς ἡλικίαν, ὅπου θὰ ἐδικαιούτο νὰ ζητήσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ξεκούρασιν ἀπὸ τοὺς κόπους μιᾶς νεότητος τόσον ενεργητικῶς ἐργατικῆς.

Ἡ κ. Sanford δὲν ἐζήτησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα μας, ἀλλ' οὔτε νὰ θαυμάσῃ τὰ ἀριστουργήματα τῶν μουσείων μας. Πρωτίστως ἐζήτησε νὰ γνωρίσῃ τὰ νέα μνημεῖα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς προόδου μὲ τὰ ὁποῖα αἱ Ἑλληνίδες ἐξισόνονται μὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἄλλων λαῶν.

K. PAPPEN

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗΑ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

B'.

Κ' εἶσαι ἀχοιόραε κ' ἢ φανῆ καὶ μίλαε τὸ σουραῦλι :

— Εἶμαι ἢ φλογέρα ἐγώ, ἐπική, προφητικὸ καλὰμι. Ἐγὼ εἶμαι ἀλλαδιρφή τῆς Κλειῶς καὶ γλῶσσα τῆς Καλιόπης.

Μὲ μάτιασε τῆς Σιβύλλας ἐμὲ ἢ ματιὰ κ' ἀκόμα μοῦ σκούζει μὲσ' σιὰ σωθικὰ τὸ σκοῦσμα τῆς Κασάντιρας

Σὺν τὴν Ἐκόβη θρηῆσα κ' ἄκουσα τῆς Γουργόνας τῆς μυθικῆς τὸ ρῶτημα τὸ ἀψὺ πρὸς τὰ καράβια : «Ζῆ ὁ βασιλιάς Ἀλέξανδρος ;» Κ' ἐγὼ εἶμ' ἢ ἀπόκριση

« Δίσποινα ζῆ καὶ ζώνεται, δικός μας εἶναι πάντα ! » Ἐπαῖξα ἐγὼ τῆς Μαξιμῶς καὶ χόρευε' τοῦ Ἀκρίτα ξεσκέπασα τὴ λεβεντιὰ καὶ τὸν παράδωκα ἴσα πρὸς τοὺς καιροὺς ἠθάνατο καὶ οἱ Μοῖρες μὲ μοιράναν ὄλες' πρωτοφανέρωσι σιὴ δόξα τῆς Ἀθήνας, ἀπὸ τῆ Ρώμῃ πέρασα καὶ ριζώσα σιὴν Πόλῃ.

Σὺν κύνου, Ἐθρῶτα, μ' εἰουσεε, καὶ οἱ ροδοδάφνες [σου ἄξια κανοσρχοῦσαν, κ' ἔψελνα. Καὶ μ' ἔβρεξε καὶ ὁ Κῦδρος πρὸς ἀκόμα ἀπὸ τῆνίφεργο τῆς Κλειοπάτρας φέγγει.

Γεννήτερεσ μου εἶν' οἱ μουσικὲς καὶ οἱ φοβερὲς Μητέρες. Φλογέρα ἢ γλῶσσα κ' ἢ ὄψη μου, μὲ χίλιες ὄψεις παίρνω καὶ τὸ τραγοῦδι μου χρησμός καὶ ἢ μουσικὴ μου νόμος. Μὲ τὰ φτεροῦγια τοῦ ὄνειρου κ' ἀβάσταγα πειῶντας περῶ ἀποπᾶνου ἀπὸ καιροὺς καὶ ἀπὸ τοὺς τόπους πέρα μὲ πᾶς, καράβι, δαίμονα τοῦ πέλαου, Φαντασία, Γίνομοι σάλπιγγα, σαλπίζω ἀπάνου ἀπὸ τοὺς τάφους, τοὺς πεθαμένους ξαγρουπῶ, τὸν δρόμο τους ρυθμίζω, καὶ τὸ κορμί τοῦ τωροῦ σιὸ περασμένο δίνω, καὶ φέρνω σα: καὶ ταῦριανὰ μὲ πρῶϊμη γέννα ὀμπρός

Τὸν ἄλλο κόσμον ἐγὼ χω ἀρχή, τέλος τὸν κόσμον ὄλο, γιομίζω τὸν ἄερα ἀχός, μ' ἀκούν, ταυτιὰ γητεύω, κ' ἀπ' τὸν ἀχὸ περῶ σιὸ φῶς καὶ πουθενὰ δὲ στέκω καὶ ζωγραφιά τῆ μουσικῆ, τὸν ἦχο σίχο κᾶνω, καὶ τὸ πουλί εἶμαι πρὸ λαλᾷ μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα καὶ μὲ λαλιὰ ὑπεράνθρωπη' κ' ἀκούσατε με κ' ἀκούσατε

Μὴν τρέμετε εἶμαι ταπεινή, κ' ἐγὼ εἶμαι ὄλου τοῦ [κόσμου, κ' ἐγὼ εἶμαι ἢ βλάχα ἢ ὀμορφη, κ' ἢ βλάχα ἢ παινεμένη.

Χωριάτης ποῖος ἀνήξερος, ἢ ποῖος θεομπαίχτης φράγ- [κος, ποῖος βενετσάιος πορηρός, ὀχτηρός τῆς Ρωμοισύνης.

ἢ ποῖος κακὸς μετωριστής, ποῖος ἄθεος χαροκόλο, πῖστε μου, ποῖο παράλλαμα, γραικός, γασμουῖλος, ξένος, τοῦ ἔρμου στεροῦ κρυψῶνα σου τσακίζοντας τὴν πόρτα κ' ἀνοίγοντας τὸ μῆμα σου καὶ διαγομίζοντας το, σὲ τάραξε, σὲ ξύπνησε, σὲ ξέβρασε, συντριμίμ, μαγαριστής, ἀτιμαστής τῶν ἄγιων ; Καὶ εἶν' ἐκεῖνος πρὸς ἀγνάντεψέ με ἀπόμερα καλὰμι ἀπορριμμένο καὶ πῆρε καὶ μὲ σιύλωσε σιὰ δόντια σου, τραβῶντας τᾶνίερο τᾶναγέλασμα κ' ὄσο δὲν ἔπαιρνε ἄλλο. Κι' ἀνάμεσα σιὰ δόντια σου στοίχωσα κ' εἶμαι ὄ,τι εἶμαι Κ' εἶσαι πρὸς ξενύχαγες, καὶ προσιὸς ξενυχήσης τᾶλογο καβαλλίκευες ὁ πάντα καβαλλάρης καὶ τοῦ στρασιὸς σου δεῖχνουσιν πρὸς ρέμπιλος κ' ἀντάρ-

σείστηκε σὺ μυρσίστηκε τὸ ψυχομάχημά σου καὶ τὰ πρωτοπαλλήκαρα καὶ οἱ πρωτοστράτηγοι σου τὰ τρέμανε τὰ ἰσκήρια σου, γιατί ἀνήμποροι εἶταν νὰ τὰ περιμαζώζουσε καὶ νὰ τὰ κυβερνήσου, καθὼς τὰ περιμάζουσε, καθὼς τὰ κυβερνοῦσε. Καὶ μοναχὰ προσμένανε νᾶκούσουσιν τὸ χαμό σου, γιατί δαρμένος ἔρρευσε ἀπὸ κακὴ μὲ ἀρρώστια, κ' ὁ λογισμός τοὺς πλάνευε κ' ἢ ἐλπίδα τοὺς μεθοῦσε πρὸς κληρεσ σου θὰ κράζονταν καὶ μοιρασιές σου ἀπάγω σιᾶρματα καὶ σις νίκες σου καὶ σιὸ θησαυρισμά σου Χαρποπέμασε. Κ' ἔξαφνα στυλώθηκες κ' ἐσὺ εἶσαι πρὸς καβαλλάρης ξωτικὸς δεῖχνουσιν τοῦ λαοῦ σου καὶ λίγο πρὶν τοῦ Χάρουτα παραδοθῆς γινόσουσιν Χάρος ἐσὺ, καὶ πάγωνες τὸν τρομασμένο λαὸ σου. Καὶ τώρα σὲ καταφρονᾷ καὶ ἢ κάμπια, καὶ σὲ βρίζει κ' ὁ λάκκος. Τοῦ περιγέλου καὶ τῆς βροσιᾶς φλογέρα, κᾶνω τὸ θᾶμα μου ἔξαφνα σιὰ χεῖλη σου γιὰ πάντα κ' ἀρχίζω καὶ σκορπῶ καὶ λέω τοῦ κόσμου ἔνα τρα- [γοῦδι.

Πλάθω ξανὰ τὴν ἱστορία, ξανὰ σᾶς ἀνασαιῶνω, Πόλῃ θεοφύλαχτη, κ' ἐσείνα ἀντάμα, βασιλιά τῆς, καὶ τὸ σκελεθρομένο σου κορμί ξαναχλωραῖνω καὶ μεσ' ἀπὸ τὸ στόμα σου τὸ καταμαραμένο σαλπίζω μέγα σάλπισμα καὶ γίνομαι μαζί σου κᾶτι πρὸς λάμπει πρὸς πολὺ κ' ἀπ' τῆ δική σου δόξα. Νᾶ ! σιὸ ξερβί σου τὸ σπαθί καὶ σιὸ δεξί σου ἢ λόγχη καὶ φέγγει σιὸ κεφάλι σου κ' ἢ ἀχιτιδωτὴ κορῶνα καὶ κᾶνουν ἱερατικὴ τὴν ὄψη σου τὰ γένεια τᾶσπρα, σιεφάνι τῆς. Μεσιτό, πλατὺ καὶ τὸ κορμί σου, τὸ στέρο σου τετροάπλατο, κ' εἶνε γοργὴ ἢ ματιὰ σου, σᾶν ἱστοροπυκίτρα, καὶ πρὸ γοργὸ τὸ θέλημά σου. Τὸ σιδεροπουκᾶμισο χουσόπλεχο ρουμπίνι καὶ τὸ θηλυκατάρι σου, καὶ ὁ λόγος σου ρουμπίνι καὶ σιδερο καὶ ἢ γνώμη σου, κ' ὄθε διαβῆς ἀστράφτει σὶ μάλαμα καὶ ὁ δρόμος σου, πύργοι σᾶν κάστρου κ' οἱ [ῶμοι,

καὶ ὁ σάκκος ὡς τὰ γόνατα ριχτός βυσοιοφένει, καὶ τὰ καμπᾶγια κόκκινα σιὰ πόδια σου καὶ λάμπει ἀπὸ τὰ πόδια ὡς τὴν κορφή, καὶ σέρνονται μπροστά σου κ' οἱ ἀποκρισάροι τῶν ἐθνῶν πρὸς τᾶχες γονατίσει.

Ἡ κ. Sanford Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέτμου τοῦ Καναδᾶ καὶ ταμίας τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου τῶν Γυναικῶν. (Μὲ κτένισμα παρουσιάσεως κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Ἐδουάρδου).

Κι' ἀπάνου ἀπ' τὸ κεφάλι σοι, μαζὶ ἄγιοι κ' ἀντρειωμένοι ἀκριτες γιὰ τὸν οὐρανὸ, γιὰ τὸ σταυρὸ ἀπειλάτες, οἱ δύο οἱ Θεοδῶροι, ὁ στρατηλάτης κ' ὁ στρατιωτής ὁ ἄλλος κ' ὁ καβαλλάρης ὁ φονιάς τοῦ δράκοντα, ὁ λεβέντης, κ' ὁ ἥρωας ὁ θαυματουργὸς ἀπὸ τῆ Σαλονίκη, σὶ διδυμάριοι βλασιτό' τοὺς ξεχωρίζουν τᾶτια, τὸν ἢ Δημήτηρ τὸ ἄλικο, καὶ τᾶσπρο τοῦ ἢ Γιώργη. Παρέκει ἄγγελοι πρὸς ψηλά, κ' ἀρχάγγελοι ταξίδαρχες, καὶ σὶ ζηλόφτονα πετᾶν κ' ἀγγίζουσιν τᾶρματά σου, κ' ἀπάνου ἀπ' ὄλους, ἄφταστος, ὁ βασιλιάς τῶν ὄλων, Ρήγα, σιὴ χάρι σου φορεῖ τοῦ δικίου τὸ σιεφάνι' τῆς Ρωμανίας κύρης εἶσαι σὺ καὶ τοῦ Χριστοῦ εἶσαι [δοῦλος.

Ὅϊμέ ! ἀπ' τὴν τέτοια εἰκόνα σου γιομᾶτοι ὄσο κ' ἢν [εἶναι, τῆς φαντασίας ὁ οὐρανός, τῆς ἱστορίας ὁ κόσμος, δὲ θὰ ἀπομείνη ἴποιοι σιὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, οὔτ' ἄγαλμα, οὔτε ζωγραφιά, ἔξομπλι οὔτε, οὔτε καὶ [ῖσκος.

Ἄπ' ὄσα σιὰ παλάτια σου κ' ἀπ' ὄσα σιὸς ναοὺς σου, καὶ μὲσ' σιὰ χουσοσιρίκλινα καὶ μέσα σιὰ κουβούκλια τεχνίτες μαστορέψανε γιὰ σὲ πρωτομασιόροισιὸν τοῖχο σιὸ ψηφιδωτό, σιάνυφαντό, σιὴν πέτρα. Μᾶ πρὸς πολὺ ἀπὸ κόνισμα κ' ἀπὸ ἄγαλμα πρὸς μέγα, φλογέρα ἐγώ, τὸν ὕμνο σου στυλώνω σιὸς αἰῶνες !—

K. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΝΑΤΡΟΦΗ

Ἡ ἀνατροφή ἀνάγεται εἰς τὰ δημοκρατικά ζητήματα. Αὐτὴ δὲν γνωρίζει διαφορὰν καταγωγῆς, αὐτὴ εἰς ἕκαστον πολιτισμένον κράτος διαδραματίζει τὸ κυριώτερον μέρος ἐπὶ τοῦ βίου ἐκάστου ἀτόμου, ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν, ὅ,τι ἰσορροπία λέγεται ἢ κυριολεκτικώτερον, ὅ,τι εὐτυχία ὀνομάζεται. Ἡ ἔλλειψις ἀνατροφῆς, ἢ κακῶς ἐνοουμένη ἀνατροφή, ἢ σφαλερῶς διδομένη ἀνατροφή εἶνε τὸ αἷτιον τῆς ἀξιοθρηνήτου καταστάσεως τῶν ἡμερῶν μας.

Καὶ ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ ἀνώτερα τῆς κοινωνίας στρώματα, ὅπου οἱ ἄνδρες ἐξαρτῶνται συνήθως ἀπὸ τὰ καθήκοντα των, τῶν δὲ γυναικῶν ἢ ἀσχολία ποία εἶνε εἰς τὰ στρώματα αὐτά; ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διασκέδασις, ἀνεξαρτησία, στολισμοί.

Διατί; Διότι ποτὲ καὶ πουθενὰ δὲν ἐδιδάχθησαν πῶς νὰ ἱκανοποιῶν τὴν συνείδησιν των ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος καὶ νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν χαρὰν, τὴν προξενουμένην ἐκ μιᾶς ὁποιασδήποτε ἀσχολίας, ὅταν θέλῃ νὰ ζητήσῃ τις καὶ εὖρη μίαν εἰς τὸ σμῆνος τῶν τῶσαν τοῦ βίου ἀσχολιῶν.

Καὶ οὕτω πως ἀνερχομένη ἢ κλίμαξ τῆς ἀνθρωπίνης ἱεραρχίας φθάνει μέχρι τῶν θαυμαστῶν παλατιῶν καὶ τῶν τίτλων καὶ τῶν οἰκοσήμεων. Καὶ δυστυχῶς ἐκεῖ κατοικοῦν συχνάκις ἀλαζονεῖα, ὄχι εὐγενὴς ὑπερηφάνεια, φιλαργυρία, ἀδιάσειστος ἐγωισμὸς, ἀκόρεστος ἐπιθυμία ἀπολαύσεων μεταβαλλομένη εἰς ἀγρία κλίσεις.

Τίτλος, ἰσχὺς, ἀξίωμα, χρῆμα διέστρεψαν πολλάκις σκέψεις γενναίας. Αὐτὰ ὠδήγησαν ἐνίοτε εἰς τὴν φρεναπάτην, καὶ ἕκαμαν τοὺς φέροντας αὐτὰ νὰ πιστεύουν ὅτι διὰ τῶν προνομίων τούτων ἴστανται πολὺ ἀνώτερον τῶν μὴ ἐχόντων αὐτὰ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιτρέπονται εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα, παρεκτροπή, ἀπροσεξία, προσβολή, πᾶσα ἐπιχείρησις θεμιτὴ ἢ ἀθέμιτος, μέχρις ὅτου σημαίνει ἢ ὦρα ἢ σκίζουσα τὴν πρὸ τῶν ὑμῶν των καλύπτραν, ἣτις ἀπέκρυπτε τὴν ἀλήθειαν, συχνάκις ὅμως τοῦτο γίνεται ἀργά, πρὸς βλάβην τῶν οἰκογενειῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν, πρὸς μέγα δυστύχημα τῶν λαῶν.

Διατί; Διότι συνήθως παραμελεῖται εἰς τὰ στρώματα αὐτὰ ἢ ὑγιὲς ἀνατροφή ἢ ἔχουσα θεμέλιον τὰς καλὰς ἀρχὰς, ἐξ ὧν γίνονται οἱ γενναῖοι χαρακτῆρες, καὶ ἀναφαίνονται οἱ πραγματικοὶ ἄνθρωποι. Διότι τὰ παιδιὰ ἀνατρέφονται εἰς τὰς διεσθαρμένους καὶ παρεσθαρμέ-

νας καὶ διεσθαρμένους ιδέας, δίκην νευροσπάστων. Ἐπιφορτίζονται δι' ἐπιπολαίου μαθήσεως, ἣτις ὄχι σπανίως δυσανάλογος τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν των δυνάμεων οὔσα, καταβάλλει αὐτὰ σωματικῶς καὶ ἐξασθενεῖ πνευματικῶς, ἀντὶ νὰ λαμβάνεται πρόνοια καὶ φροντίς διὰ τὴν μὲρψωσιν τῆς καρδίας των καὶ διὰ τὸν φωτισμὸν τῆς ψυχῆς.

Οἱ ἰσχυροὶ καὶ μεγάλοι ἐνὸς τόπου εἶνε τὰ πρότυπα τοῦ ἔθνους, ὅσοι ἀπὸ αὐτοὺς τὸ λησμονοῦν ζημιοῦν πρῶτον τὸν ἑαυτὸν των. Πᾶς κατώτερος δικαιοῦται νὰ ὑψώνῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς καὶ μεγάλους τοῦ τόπου του μετὰ σεβασμοῦ καὶ ὄχι νὰ ἐξανήγκασται δικαίως νὰ ἀποστρέφῃ ἀπ' αὐτῶν τὴν κεφαλὴν μετὰ λύπης καὶ ἀποστροφῆς. Τοῦτο πρέπει νὰ ἐρμηνεύεται σαφῶς εἰς τὰ παιδιὰ, ὥστε νὰ ἀφομοιοῦνται εἰς αἷμα καὶ σάρκα εἰς αὐτὰ. Εἰς ἐποχὴν, ὡς ἡ ἰδική μας, ὅπου πολλοὶ ἐνεδρεοῦν καὶ κατασκοπεύουν τὰς δυναστείας, τὰ ἀξιώματα, τὸν πλοῦτον, τὴν ὑψηλὴν καταγωγὴν, ὅπως εὗρουν τι ἀπάθον καὶ ἐπιτεθοῦν, ὀφείλουν οὗτοι ἀκριβῶς νὰ εἶνε λίαν προσεκτικοὶ εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς πράξεις, ἵνα μὴ ἐξεγείρουν τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν κατωτέρων.

Καὶ ὅπως ὁ φάρος ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς θαλάσσης, παρὰ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολὰς ἐμμένει εἰς τὴν θέσιν του, ρίπτων μακρὰν τὸ φῶς του, καὶ φωτίζει τοὺς ἐν τῷ πελάγει τοιουτοτρόπως καὶ αἱ πράξεις τῶν μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν, παρὰ τὰς ραδιουργίας καὶ τὴν ἐπιρροὴν πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε εὐχῆς καὶ εἰρήνης ἔργα, λαμβανόμενα ὡς ὑπόδειγμα ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Γονεῖς, παιδαγωγοί, διδάσκαλοι ἔστω τοῦτο ὁ σκοπὸς σας! Μία ἀνάλογος δι' ἐκάστην κοινωνικὴν τάξιν ἀνατροφή, ἢ ὁποία νὰ σκοπῇ τὴν μὲρψωσιν τῆς καρδίας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦς καὶ νὰ παραμελῇ τὴν εὐμάρειαν τοῦ σώματος.

Τόσον εἰς τὰ σχολεῖα ὅσον καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικῶς κατ' οἶκον διδασκόμενα παιδιὰ. Ἐν καὶ δίδεται φορτίον βαρὺ, ὅμως παρουσιάζει μεγὰλα χάσματα.

Τὰ δυστυχεῖα αὐτὰ μικρὰ πρὶν ἢ χωνεύσων τὴν πνευματικὴν τροφήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβαν τοὺς δίδεται ἄλλη. Ὅ,τι ὅμως εἶνε ἐπάναγκες καὶ πρέπον νὰ γίνονται καταληπτὸν εἰς αὐτὰ, ἐν εἶδει ἐντολῶν ἀπαραβάτων, εἶνε αἱ θεμελιώδεις τῆς ἀνατροφῆς βάσεις: Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ἢ θρησκευτικὴ διδασκαλία διδασκούμενα πίστιν ἀκράνδαντον, ἢ κοσμία συμπεριφορά, ἢ ὑγιεινή, ἢ ἀγάπη τοῦ πλησίον, ἢ ἀλληλεγγύη,

ἢ ὀλιγάρκεια, ἢ ἀγάπη τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Ἀγαθοῦ, ἐξ ὧν πηγάζει ἢ πραγματικὴ εὐτυχία, ὡς καὶ αἱ ὠραῖαι τέχναι αἱ ἐπενεργοῦσαι πολὺ ἐπὶ τῆς μορφώσεως τῆς καρδίας, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον δι' ἕνα ὁποιοῦνδήποτε κλάδον ἐργασίας, σύμφωνον πρὸς τὴν ἐκ φύσεως τάσιν ἐκάστου. Αἱ κόραι ὅλαι νὰ διδάσκωνται τὴν μαγειρικὴν, τὸ σιδηρῶμα, τὴν ραπτικὴν καὶ τὸ ἀφορῶν τὴν οἰκογενειακὴν ἁρμονίαν πνεῦμα, τὸ πρακτικὸν μέρος τῶν τῶσαν ἀναγκῶν τοῦ βίου, εἰς τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξία τοῦ χρόνου καὶ ἡ τοῦ χρήματος. Ἀνατροφή ἀναπτύσσουσα τὸν νοῦν καὶ μὴ μορφώουσα τὴν καρδίαν δὲν ἔχει σημασίαν, δὲν εἶνε στήριγμα ἠθικῆς, καὶ οὐδαμῶς διὰ τὸν δύσκολον βίον ὠφέλιμος. Τὰ οὕτω πως διδασκόμενα παιδιὰ δὲν ἀποκομίζουν κἄν ἀποτυπωμένα εἰς τὸν νοῦν των ὅσα ἐδιδάχθησαν.

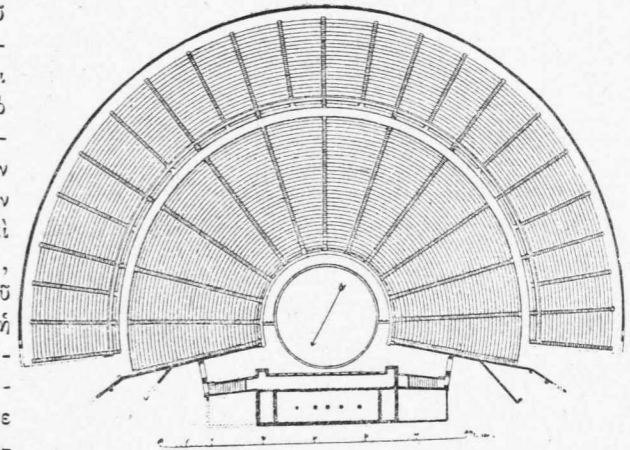
Καὶ ἀνατρεφόμενα ὑπὸ τοὺς ἄρους τούτους ὀφείλουν νὰ ἀντεπεξέλθουν ὡς νεανία καὶ νεανίδες κατὰ τῆς ἀνηθικότητος, τοῦ μίσους, τοῦ ἀλκολισμοῦ, τῆς ἀπιστίας, τῆς παρακοῆς, τῆς ἀδικίας, τῆς ἀνεὶλικρινείας καὶ τῆς σκληρότητος; Τοῦτο εἶνε ἀχάριστον!

Εἰς μίαν διψῶσαν τὸ ἰδεῶδες νεολογίαν— καὶ τοῦτο εἶνε τὸ μέγιστον μέρος— ἀντὶ νὰ δίδεται τὸ κρατῶν τὰ ἀθῶα παιδικὰ αἰσθηματα δίδεται μία μονομερὴς, ξηρὰ, στυγνὴ πνευματικὴ τροφή.

Τὰ παιδιὰ αὐτὰ, τὰ ὁποῖα μὲν ἤρχισαν νὰ διακρίνουν τὸ ἄδικον ἀπὸ τοῦ δικαίου, τὰ ὁποῖα γνωρίζουν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν καὶ ἔχουν ὠχρὰς ιδέας τῶν ἀπαραιτήτων ἀρχῶν τῆς μορφώσεως δηλαδὴ τῆς θρησκείας καὶ τῶν στοιχειωδετέρων ἄλλων μαθημάτων, ὀφείλουν, τὸ πλεῖστον τούτων μέρος, μετὰ δεκατέσσαρα ἔτη νὰ ριφθῶσιν εἰς τὴν μεγάλην ἔρημον, τὸν πλήρη κινδύνων κόσμον, ὅπως κερδίσουν τὸν ἄρτον των, ἢ μένοντα εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις νὰ εἶνε μετὰ τῶν γονέων ἢ συγγενῶν των ὅπου γίνονται δεκτὰ πολλάκις μετὰ τραχύτητος. Ὅ,τι βλέπουν, ἀκούουν, ἀντιλαμβάνονται, πίπτει εἰς χαρὰκτῆρα ἄωρον καὶ εἰς ἀπειρον ψυχὴν. Οὐδεὶς τὰ ἐχειραγώγησε, οὐδεὶς καθωδήγησε τὰ βήματά των· αὐξάνουν ὅπως τὰ ἐπὶ τῶν βράχων καὶ τῆς ἀκκλιεργήτου γῆς ἄγρια χόρτα.

Εἰς τὰ φροντιστήρια καὶ παιδικὰ διαμερευτήρια εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι εἰς τὸ διάστημα τοῦ παιγνιδίου νὰ παρακολουθῆται καὶ προπαρὰσκευάζεται ἢ μὲρψωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Τὸ ὅλον χρήζει μελέτης καὶ ἀνασκευῆς, ὅπως θριαμβεύσῃ ἢ δικαιοσύνη.

Θέατρον Ἐπιδαύρου

(Ἱστορία Καλῶν Τεχνῶν Κ. Ζησίου)

Καὶ ὁ ἀναλαμβάνων εὐσυνειδήτως τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, ἀπὸ εὐλικρινῆ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, ἐκτελεῖ τὸ ἱερώτερον τῶν καθηκόντων καὶ τῷ ὀφείλεται τὸ ἀθάνατον μνημεῖον τοῦ εὐεργέτου τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν λαῶν.

Κόμησσα Στεφανία Lonyay

(πρώην χήρα τοῦ διαδόχου τῆς Αὐστρίας)

Κατὰ μετάφρασιν

ΜΑΡΙΑΣ ΠΙΝΕΛΛΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Chalamala! Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Ἑλβετίαν μᾶς καταδιώκει τὸ ὄνομα αὐτό. Εἰς τοὺς σταθμοὺς τῶν σιδηροδρόμων, εἰς τὰ ξενοδοχεῖα, εἰς τὰ βουνά, εἰς τὰ βεγγόνια ρεκλάμες ἀθεώρατες φιγουράρουν μὲ ἕνα εἶδος ριγολέττου, κοκίνοφορεμένου. Εἶναι ἢ νέα ὕπερα χρώματος καὶ ὑποθέσεως ἐντελῶς τοπικῆς, ποῦ παίζεται τώρα εἰς τὴν Bulle πόλιν τοῦ Fribourg ἀπὸ τὰς νεωτέρας καὶ ὠραιότερας.

Πρέπει νὰ ἰδῆτε τὸν Chalamala, μᾶς λέγουν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν ὅπου ἐφθάσαμεν οἱ σπιτονοικοκυρὲς μας. Καὶ εὐθὺς ποῦ ὁ καιρὸς ἀνοιξε καὶ ὁ οὐρανὸς ἐξεσκεπάσθη ἀπὸ τὰ στακτερὰ σὰν ἄπλυτα κουρέλια σύννεφα ἐδώκαμεν διαταγὴν νὰ μᾶς κρατήσουν μπιλιέττα. Διότι τὴν ποῦ ἐσυμφιλιωθήκαμεν μὲ τὸν καιρὸν

ἀρχίζομεν νὰ εὐρίσκωμεν καὶ τὸ Rougemont εὐχάριστον. Ἡ χθεσινὴ μας ἡμέρα ἔκλεισε μὲ μίαν βενετικὴν ἑορτήν, τῆς ὁποίας ψυχὴ καὶ διοργανώτρια ἦτον ἡ Ναυσικᾶ. Τὰ κορίτσια τῆς εὐεργετικῆς παραστάσεως καὶ ἄλλα μιᾶς pension ἔκαμαν παρέλασιν εἰς τὸν κεντρικὸν δρόμον τοῦ χωριοῦ μὲ ἀναμμένα χάρτινα φαναράκια, εἰς τὰ ὅποια τὰ ἑλληνικὰ χρώματα ἐπλεόναζαν. Ὅλα τὰ χωριατόπουλα, οἱ μικροὶ φίλοι τῆς Ναυσικᾶς, εἰδοποιήθησαν ἐγκαίρως καὶ ἔτσι ἀκολούθησαν τὴν παρέλασιν ὡς ὀπισθοφυλακὴ μὲ χαρὲς καὶ τραγούδι.

Οἱ Ἑλβετοὶ ὑπάλληλοι τοῦ χωριοῦ, ὁ ταχυδρόμος καὶ ὁ τηλεγραφετὴς προστετέθησαν εἰς τὴν συνοδείαν μαζὴ μὲ ἄλλους ξένους καὶ ξένους παραθερίζοντας εἰς τὸ μικρὸ χωριὸ μας. Καὶ μὲ μοναδικὴν ζωηρότητα κατέληξαν εἰς τὸ chalet μας.

Αὐτὴ ἦτο μίᾳ ὥραία ἐκπληξίς, ἡ ὁποία θὰ ἐγένετο εἰς τιμὴν μας τὸ πρῶτον βράδυ τοῦ ἐφθάσαμεν. Ἄλλ' ὁ κακὸς καιρὸς τοὺς ἔκαμε νὰ τὴν ἀναβάλουν. Τὸ πρᾶγμα εἶχε τηρηθῆ μυστικὸν καὶ ἡμεῖς κλεισμένους εἰς τὴν τραπεζαρίαν ἐπλέκαμεν τὰ σαλάκια μας, ὅταν μουσικὴς, τραγούδι καὶ ζήτημα μᾶς ἔκαμαν νὰ ἀνοίξωμεν τὰ παράθυρα καὶ νὰ εὐρεθῶμεν ἐμπρὸς εἰς ἕνα ὥρατον θέαμα.

Μία φωτεινὴ πολυχρῶμη ἀπὸ φαναράκια κορδέλα ἐπερικύκλωνε τὸν μικρὸν μας κῆπον. Τραγούδι χαρούμενα, γέλοισι, φωνές, ἀντηχοῦσαν εἰς τὴν νυκτερινὴν γαλήνην τῆς ἐρημιᾶς ἐκείνης. Τὰ μικρὰ χωριατάκια μὲ τῆς σκούφιες τῶν τῆς ψάθινες, τῆς ἀσπροκόκκινες ἐχοροπηθοῦσαν ἄν διαβολάκια καὶ τρεῖς τέσσερες ἀνδρικές φωνές ἀπηχοῦσαν εἰς τὰ γύρω μας βουνὰ εἰς τόνον βαρύν, ἀσυνήθιστον καὶ μάλιστα εἰς τόσο προχωρημένην ὥραν. Τὸ βιολὶ τοῦ Παγανίνι καὶ μίᾳ κιθάρα ἐσυνώδευαν ὅλον αὐτὸν τὸν ἐξωφρενικὸν θόρυβον, τὸν ὁποῖον ἐχειροκροτήσαμεν μὲ μεγάλην ὄρεξιν. Ἡ πόρτα μας ἀνοίξε διάπλατα καὶ ἐμπῆκαν μέσα ὅσοι ἐχωροῦσαν εἰς τὴν μικρὰν μας αἴθουσαν. Τοὺς προσέφεραν μπίρες, γλυκίσματα καὶ ὀρεκτικά, προετοιμασμένα ἀπὸ πρὶν ἀπὸ τὰς κυρίας μας, αἱ ὁποῖαι ἐγνώριζαν τὸ μυστικόν.

Ἡ ἀδελξιότης τῶν ὑπαλλήλων, οἱ περιεργοὶ ἐνθουσιασμοὶ τῶν δυὸ τριῶν Γερμανίδων καὶ Γερμανῶν, αἱ ὑποκλίσεις τῶν παιδιῶν τῆς ἡλικίας τῆς ἀχαιίστου, ἡ εὐθυμία τῶν κοριτσιῶν, ὅλα αὐτὰ μαζὴ ἐσκόρπιζαν τόσην φαιδρότητα, τόσην ἀπλοϊκὴν εὐθυμίαν εἰς ὅλους μας, ὥστε ἡ βραδεία ἐκείνη ἔμεινε καὶ θὰ μείνη ἡ περὶ

εὐχάριστη τοῦ ταξιδιοῦ μας. Ἐννοεῖται ὅτι μεταξὺ ὄλων ἡ Ἑλλάς ἐπρώτευσεν καὶ πάλιν εἰς ἐξυπνάδα, ζωηρότητα, καὶ τρόπους τοῦ φέρεσθαι.....

Θὰ ἔχωμεν; δὲν θὰ ἔχωμεν καλὸν καιρὸν; Αὐτὴ ἡ σκέψις μᾶς ἀπασχολεῖ τώρα διὰ τὴν ἐκδρομὴν τοῦ Chalamala; Ὅλοι μας γινόμεθα ἀστρονόμοι, ὅλοι μας ἐρωτῶμεν τὴν grand—maman, τὴν γρηᾶ ἰδιοκτῆτριαν τῆς ἐπαύλεως, ἕνα θαυμασίον τύπον χωρικῆς Ἑλβετιδος.

Ὁ καιρὸς θὰ εἶναι καλὸς ἀπαντᾶ γελαστή, εὐχάριστημένη, ὅπως εἶναι πάντοτε. Ἐπειτα ὅταν θέλει κανεὶς νὰ γλεντήσῃ, γλεντᾶ μὲ κάθε καιρὸν. Τὸν καλὸ καιρὸ τὸν κανονίζει ἡ καρδιά μας, προσθέτει φιλοσοφικώτατα.—Καὶ θὰ μᾶς ἐτοιμάσῃς brisselets, grand man;

Ὅσα θέλετε. Σήμερον δὲν ἔχω νὰ πλύνω, ἀλλ' οὔτε χωράφι.

Ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν brisselets. Καὶ ἡ grand maman δέχεται ἀμέσως. Κατεβαίνομεν εἰς τὸ μαγειρεῖο τοῦ ὑπογείου, εἰς τὸ ὁποῖον μένει ἡ γρηᾶ τοὺς θερινούς μῆνας, ὅπου ἐνοικιάζει τὸ σπῆτι τῆς.

Ποτὲ μου δὲν θὰ λησμονήσω τὴν πρώτην ἐντύπωσιν τοῦ μου ἔκαμε τὸ χωρικὸ ἐκεῖνο διαμέρισμα. Ὅλα λάμπουν. Ἡ κουζίνα δὲν μοιάζει σχεδὸν κουζίνα. Μιὰ μικρὴ σιδερένια θερμάστα, εἰς τὴν ὁποίαν καίουν ξύλα εἶναι τὸ φουρνέλο, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ θὰ ψηθοῦν τὰ brisselets. Εἰς τὸ τραπέζι, σκεπασμένον μὲ ἄσπρο τραπεζομάνδυλο, εἶναι ἕνα βάζο μὲ λουλούδια, ἡ ἐφημερίς τῆς ἐπαρχίας ἀνοικτὴ καὶ τὰ γρηᾶ τῆς γιγαχιάς, ὅπως τὴν λέμε ὅλοι, ἐπάνω. Φωτογραφίες κρέμονται εἰς τὸν τοῖχο. Εἶναι τὰ παιδιὰ καὶ τὰ ἐγγόνια τῆς γρηᾶς. Εἰς τὸ παράθυρον ἀποκάτω μίᾳ σειρὰ ξύλινα συρταράκια. Καὶ μέσα εἰς αὐτὰ, ἡ ζάχαρι, τὸ ἀλεῦρι, ὁ καφφές, ἡ σοκολάτα τῆς γιγαχιάς. Μιὰ μικρὴ ζυγαρὰ ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρο, εἰς τὸ πλάι μιᾶς γλάστρας μὲ πρασιναδές. Ἐνα σοφάδακι, τρεῖς τέσσερες καρτέλες καὶ ἕνα χαλί εἰς τὸ μισὸ μέρος τῆς κουζίνας συμπληρῶνουν τὴν ἐπίπλωσιν.

Ἡ γιγαχιά ἐτοιμάζει τὴν φαρίνα τῆς καὶ ὅ,τι ἄλλο τῆς χρειάζεται διὰ τὸ ἐθνικὸν αὐτὸ γλυκίσμα τοῦ τύπου. Ζυγίζει κάθε πρᾶγμα καὶ μου λέγει τὰ μέτρα. Ἐτοιμάζει τὴν ζύμη τῆς, πέρνει ἕνα σκαμνάκι καὶ κάθετα ἐμπρὸς εἰς τὸ φουρνέλο. Ἐκρηματῶν τὸ βαρύτερον τῆς τῶν brisselets καὶ ἀρχίζει ἡ ἐκτέλεσις.

Ἔτσι λοιπὸν μοῦ λέγει, vous êtes dans les écritures?

Αὐτὸ εἰς τὴν ἰδικὴν τῆς φρασεολογίαν σημαίνει: γράφετε; Καὶ ὅμως σὰς ἐνδιαφέρουν τὰ brisselets. Αὐτὸ μ' ἀρέσει. θὰ τὰ κάμετε κ' εἰσεῖς κάτω ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον σας; θὰ σὰς προμηθεύσω τὸ τηγάνι, ἀπὸ τὸ χωριὸ τῆς κόρης μου. Πέντε φράγκα· θέλετε;

Τὴν εὐχάριστῃσά καὶ τὸ τηγάνι παρηγγέλθη. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ γρηᾶ ἐξηκολούθησεν νὰ μοῦ διηγῆται τὴν ζωὴν τῆς. Εἶναι ἐβδομηντα ὀκτῶ χρόνων. Σηκόνεται κάθε πρωτὴ εἰς τὰς πέντε, πλύνει τὰ ρούχα τοῦ ξενοδοχείου τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ ὅταν ἡμεῖς εἰς τὰς 7 1)2 ἀνοίγωμεν τὰ παράθυρά μας ὁ κῆπος εἶναι γεμάτος ἀπὸ σεντόνια ἀπλωμένα ποῦ κυματίζουν ἐπάνω εἰς τὸν πράσινον ἀγρὸν ἄν σημαῖες εἰρήνης. Ἐπειτα ἐτοιμάζει τὸ φαγητὸ τῆς καὶ ὅταν ἔχει καιρὸ κατασκευάζει διπλὴς ἢ ὅ,τι ἄλλο γλυκίσμα πότε γιὰ τὴν μιᾶ κόρην τῆς καὶ πότε γιὰ τὴν ἄλλην. Τὰς βοηθῶ, μοῦ λέγει, γιὰτὶ ἔχουν pensions καὶ δὲν προφθάνουν. Πότε πλένω τῆς μιᾶς, πότε σιδερόνω τῆς ἄλλης.... Βέβαια ὅταν δὲν ἔχω χωράφι.

—Καὶ τὰ παιδιὰ σου θὰ σέ βοηθοῦν βέβαια ἐπίσης;

Μπα, μπα, μπα! τί ἀνάγκη ἔχω ἐγώ. Μοῦ φθάνει ἡ εὐχάριστῃσις ποῦ ξεκουράζω τὰ παιδιὰ μου. Ὅταν ἔχω δουλειὰ εἰς τὰ κτήματά μου, τότε κάποτε ἐρχονται καὶ μὲ βοηθοῦν.

Καὶ δουλειὰ εἰς τὰ κτήματα τῆς γιγαχιάς σημαίνει, ὄχι ἀνάπαυσιν δικὴν τῆς καὶ ἐτοιμασίαν μόνον φαγητοῦ γιὰ τοὺς ἐργάτας, ἀλλὰ σήκωμα ἀπὸ πρὶν νὰ ροδίση ἡ αὐγὴ καὶ θέρισμα ἢ ὅ,τι ἄλλο, ἕως ποῦ νὰ δύση ἡ ἡμέρα.

Εὐθὺς ποῦ ἐστερεώθη ὁ καιρὸς ἤρχισε νὰ θερίζῃ τὸ χωράφι, ποῦ ἐσυνόρευε μὲ τὸ σπῆτι μας. Τὰ δεμάτια μὲ τὸν σκνὸ, ὅπως τὰ κάμνουν ἐκεῖ ἐστόλιζαν πυργωτὰ ὅλον τὸν ἀνηφορικὸ κάμπο, ποῦ ἔφθανεν ἕως τὸ δάσος τοῦ Rimarol. Ἐξάφνα τὴν τρίτην ἡμέραν ἕνα σκοτεινὸ σύννεφο ἐφάνη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀντικρῆνοῦ βουνοῦ, καὶ μέσα εἰς ὀλίγα λεπτὰ ἐξάπλωθηκε ἐπάνω εἰς τὴν ράχιν τοῦ ἄνελεῖωτο στακτεροῦ καραβόπανο, ἄσχημο καὶ λερωμένο. Ἡ γιγαχιά τὴν στιγμὴν ἐκείνη ἐμοίραζε σιρόπι εἰς τὰ μελίσιμα τῆς.

Μὲ τὸ φοβερὸ κρῦο τῶν περασμένων ἡμερῶν δὲν ὑπῆρχαν ἀρκετὰ λουλούδια εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἡ γιγαχιά, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι χωρικοὶ ἐτρεφαν τὰ μελίσιμα τῶν μὲ σιρόπι.

Διὰ μιᾶς ἡ γρηᾶ ἐτινάχθηκε. Εἶχεν αἰσθαν-

θῆ ἴστω ρυτιδωμένο πρόσωπό τῆς τὴν δροσιὰ μιᾶς σταλαγματιᾶς νεροῦ.

Πότε ἔκλεισε τὰ μελίσιμα, πότε εἰδοποίησε τοὺς γείτονας, πότε εὐρέθη εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς καλλιεργημένης ράχης τοῦ βουνοῦ δὲν ἠμπόρεσα νὰ τὸ ἐννοήσω.

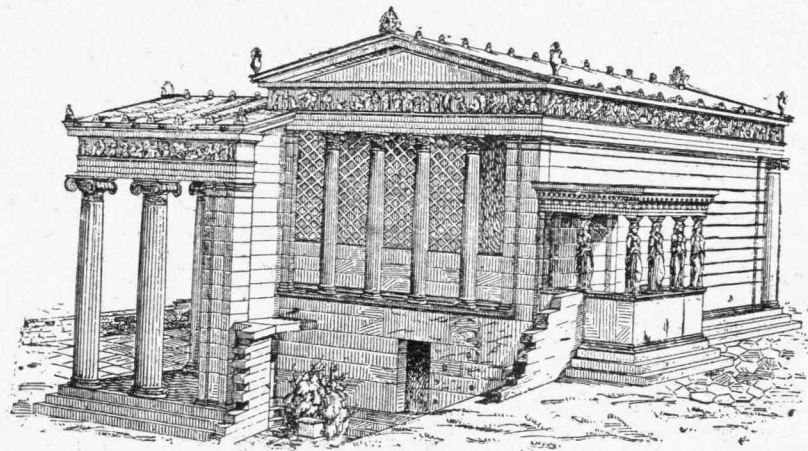
Μετὰ πέντε λεπτὰ τὸ πολὺ μίᾳ θυμωνιᾶ ἀπὸ τῆς μεγαλύτερης ἐκατρακυλοῦσε πρὸς τὸν ἀχυρῶνα. Ἐνόμισα ὅτι ὑπῆρχε τρόπος νὰ μετακινουνοῦνται οἱ πελώριοι αὐτοὶ ὄγκοι τόσο γλήγωρα καὶ μεθοδικὰ, ὅταν ἐξάφνα ἀνεκάλυψα τὸ σῶμα τῆς γιγαχιάς, κουδριασμένο σὺν τροχῷ νὰ κατρακυλᾷ μαζὴ μὲ τὸν στιβαγμένον σκνόν. Ἀπλούστατα εἶχε σηκώσει εἰς τὴν γερροντικὴν ράχην τῆς ὄλο ἐκεῖνο τὸ πελώριο χορταρένιο φορτίο, τὸ ὁποῖον διεδέχθη δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέταρτον, ὡς ποῦ ἐπρόφθασαν καὶ ἄλλοι χωρικοὶ νὰ τὴν βοηθήσουν.

Οἱ πρῶτες πρὸς τὸ δάσος θυμωνιᾶς εἶχαν στιβαχθῆ στὸν ἀχυρῶνα, ὅταν ἀκριβῶς τὸ σύννεφο ἐσκέπαζε τὸ ἐλευθερωμένο ἐκεῖνο μέρος τοῦ κάμπου. Καὶ μὲ τὴν ταχύτητα ποῦ ἀνθρώποι καὶ θυμωνιᾶς μαζὴ ἐροβολοῦσαν πρὸς τὰ κάτω, τὸ σύννεφο παρακκολλητοῦσε γοργὸ μὲ νεροποντὴν καὶ βροντὴς καὶ κεραυνούς, καὶ ἔπλυνε, τρούμπα τ' οὐρανοῦ ἀστήρευτη, τὸν ἀγρὸ τῆς γερρόντισας καὶ ἐξάπλωσεν ἔπειτα ἐπάνω του φωτοχυσίας ἀπὸ ἀστραπάς.

Μέσα εἰς τῆς φωτολαμπὲς αὐτὲς οἱ ἀνθρώποι μὲ τοὺς σκνοὺς, ἡ ἀγελάδες μὲ τὰ, ὡς καμπάνες, βαρεῖα κουδούνια τῶν, οἱ βοσκοὶ μὲ τῆς γίδες τῶν, τὰ βουνὰ μὲ τῆς στακτιᾶς χλαμῖδες τῶν ἐδιδαν ὅλοι καὶ ὅλα μαζὴ μίαν εἰκόνα φαντασμαγορικὴν, ποῦ σπανίως βλέπει κανεὶς εἰς τὴν ζωὴν του.

Ἡ φύσις ἐδῶ εἶχεν ἀφομοιώσει τὰ πλάσματά τῆς. Ὁ ἀνθρώπος δὲν ἦτο πλέον ὁ κύριος, ἀλλὰ ὁ ὑποτακτικὸς τῶν ἀψύχων, ὁ ὑπηρέτης τῆς γῆς ὁ ἀκούραστος, ἡ μηχανὴ ποῦ ἐφορτώνετο εἰς τὴν ράχην τῆς τὴν τροφὴν τῶν ζώων. Ἡ ἀλληλεγγύη γῆς, ζώων καὶ ἀνθρώπων ἐσαρκῶνετο μεγάλη φοβερὰ καὶ ἐπιβλητικὴ εἰς τὰ φαντασμαγορικὰ συμπλέγματα ποῦ ἐπάλαιον μέσα εἰς τὴν θαυμασίαν αὐτὴν σκηνογραφίαν τῆς καταγιγίδος.

Ἡ γρηᾶ ἡ στεγνὴ, ἡ ζαρωμένη, ἡ ρυτιδωμένη τῶν ἐβδομηντα ὀκτῶ χρόνων εἶχε μεταβληθῆ, μετεμψυχωθῆ εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς στιγμάς. Ἦτον ὁ ἀνίκητος παλαιστής, ποῦ ἀψήφουσε τὴν μανίαν τῶν στοιχείων, διὰ νὰ σώσῃ τὴν τροφὴν τῶν ζώων τῆς, διὰ νὰ ἐξασχαλίσῃ τὴν ὑπαρξίν τῶν κατὰ τὸν χειμῶνα.

Τὸ Ἐρέχθειον

(Ἱστορία Καλῶν Τεχνῶν Κ. Ζησίου)

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

(Ἄσπασία καὶ μαθήτριάς)

Ἡρώ. Ἐνὸς αἰῶνος οἰκογένεια καὶ δοξασιμένη μάλιστα· αὐτὸ μοῦ εἶπεν ἡ Κλειώ διὰ τὸν μνηστῆρα τῆς ἀδελφῆς τῆς.

Μελπομένη. Θά εἶναι ὁ λεπτός καὶ ξανθὸς ἔφηβος ὁ ὁποῖος συνοδεύει συχνὰ τὸν Σωκράτη εἰς τοὺς μακραινούς περιπάτους του.

Μυρτώ. Μὰ τότε ἡ ἐπιτυχία εἶναι ἔκτακτος. Δὲν εἶναι μόνον νέος καὶ ὠραῖος, ἀλλὰ καὶ πλουσιώτατος.

Ἄσπασία. Εἶναι ἀπὸ τὸ γένος τῶν Σιμωνίδων. Δηλαδή ἄνθρωπος πλούσιος πρῶτον καὶ ὑποθέτω πολὺ καλὰ μορφωμένος.

Ἡρώ. Εἶναι τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μὲ τὸν Σιμωνίδην τὸν ποιητὴν. Ἀλλὰ τότε πῶς πλούσιος;

Ἄσπασία. Δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν ὅτι ὁ Σιμωνίδης, ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν ἐνενηντα ὀκτὼ χρόνων ἦτο πλουσιώτατος.

Ἡρώ. Ποιητὴς καὶ πλούσιος! Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ἐπίστευα. Ἐκτὸς ἐὰν εἶχε κληρονομήσει...

Ἄσπασία. Διόλου. Ποιητὴς ὁ ὁποῖος ἔγεινε πλούσιος ἀπὸ τὰ ποιήματά του.

Ἡρώ. Ἀλλὰ τότε ὁ Ὀμηρος ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀποθάνει ἑκατομμυριοῦχος...

Ἄσπασία. Δὲν ἤμπορεῖς νὰ συγκρίνης δύο ἐποχάς, αἱ ὁποῖαι ἀπέχουν ἢ μία τῆς ἄλλης τέσσερες ἕως πέντε αἰῶνας. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Ἑλληνισμὸς προήχθη τὸσον εἰς πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, ὥστε οἱ ποιηταὶ ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐπαιτοῦν, ὅπως ἄλλοτε διὰ νὰ ζήσουν, ἀλλὰ καὶ νὰ θεωροῦνται ἀπαραίτητοι καὶ πολῦτιμοι φίλοι τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν

πλουσίων καὶ νὰ πληθύνωνται διὰ τὰ ποιήματά των ἐντελῶς ἡγεμονικά. Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὀμήρου οἱ ποιηταὶ ἦσαν μέσα ἀπλῶς διασκεδάσεως διὰ τοὺς ἄνδρας τῶν πολέμων καὶ τῶν μαχῶν. Τώρα ὁ ποιητὴς εἶναι ὁ μορφωτὴς τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἠθῶν ἐνὸς λαοῦ καὶ συγχρόνως ὁ ὑμνητὴς τῶν ἀρετῶν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τοῦ ὁποῖου ἡ γνώμη βαρύνει πολὺ εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς κοινῆς ἐκτιμήσεως. Πλησίον εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ γένους ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σιμωνίδου ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ πραγματικὴ ἀριστοκρατία ἐνὸς λαοῦ, διότι χρησιμεύει ὡς μέτρον τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου του.

Ἡρώ. Καὶ ἔγραψεν ὠραῖα ποιήματα ὁ Σιμωνίδης; Μὲ συγχωρῆτε ἂν ἐρωτῶ πάντοτε, ἀλλ' ἔχω τὸσον ὀλίγον καιρὸν ἐδῶ καὶ εἶμαι τὸσον ἀμαθής...

Ἄσπασία. Εἶσαι ἀξία ἐπαίνων, παιδί μου, ἀκριβῶς δι' αὐτό. Ἄλλως τε διὰ τὸν Σιμωνίδην πολὺ ὀλίγον ὠμιλήσαμεν ἕως τώρα καὶ ἀξίζει νὰ γίνῃ λόγος δι' ἓνα ποιητὴν τῆς περσιπῆς του....

Μελπομένη. Ὁ Σωκράτης, λέγει, ὅτι ἦτον ἄνθρωπος τοῦ συμφέροντος καὶ ὅτι ἐπουλοῦσε τὴν τέχνην του εἰς ὅποιον τοῦ ἔδιδε περισσώτερα. Δὲν τὸν ἀγαπῶ...

Ἄσπασία. Ὁ φίλος μου Σωκράτης εἶναι πολὺ ἀυστηρὸς εἰς τὰς κρίσεις του.

Μελπομένη. Καὶ ἔχει δίκαιον. Ὁ ποιητὴς ἤμπορεῖ γὰ πληρώνεται διὰ τὸ ἔργον του, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταί καὶ ἔμπορος κακῆς πίστεως. Καὶ ὁ Σιμωνίδης ἀφ' ὑπῆρ-

Ἡ ΓΕΛΟΙΑ ΜΟΔΑ ΤΩΝ ΣΑΛΒΑΡΙΩΝ

ξενόεπιστήθιος φίλος και ὁ ἀχώριστος σύντροφος τῶν Πεισιστρατιδῶν, ἀφοῦ ἀπέκτησε χρήματα πολλά δι' αὐτῶν, ἔγινεν ἔπειτα προδότης τῆς φιλίας αὐτῆς. Ὑπῆρξεν ὁ ἐγκωμιστὴς τοῦ Ἀρμόδιου καὶ τοῦ Ἀριστογείτονος, τῶν φονέων τοῦ Ἰππάρχου, τοῦ ὁποίου ἦτον ἐπιστήθιος φίλος...

Ἀσπασία. Δὲν ἤξεύρω ἀκριβῶς ποίαν ἐποχὴν ἔγραψε τὸ ἐγκωμιστικὸν ποίημα τῶν στασιαστῶν, ὑποθέτω ὅμως: ὅτι αὐτὸ θὰ ἔγινεν, ὅταν ὁ Ἰππίας ἀπεθρασύνθη τόσο ὡς τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, ὥστε νὰ ἐκδιωχθῆ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους.

Μελπομένη. Τοὺς ὑπὸ καταδίωξιν φίλους ὀφείλομεν, νομίζω, νὰ συμπαθῶμεν.

Ἀσπασία. Ὅταν καταδιώκονται ἀδίκᾳ, ἢ ὅταν εἶναι ἄξιοι τῶν συμπαθειῶν μας. Ὁ Ἰππίας ὑπῆρξεν ἀνάξιος. Διότι ὄλαισας εἰξεύρετε ὅτι κατέφυγεν εἰς τοὺς αἰωνίους ἐχθροὺς τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἐδιώχθη ἀπ' ἐδῶ καὶ ὅτι ἐξεστράτευσεν μαζὴ τῶν ἐναντίον τῆς πατρίδος του.

Μελπομένη. Ἄλλ' ὁ Σωκράτης προσθέτει ὅτι ἐν γένει ἐπουλοῦσε τὴν τέχνην του. Χωρὶς αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τόσο πλούσιος.

Ἀσπασία. Ὁ Σωκράτης δὲν ἔχει πάντοτε δίκαιον, ἀν καὶ ὁ σοφώτατος τῶν ἀνθρώπων. Πῶς γίνονται σήμερον πλούσιοι οἱ μεγάλοι μας γλύπται; Ἀπλούστατα, διότι ἡ τέχνη των τιμᾶται καὶ ἡ πατρὶς ἀμοίβει τὰ ἔργα των, μίαν δόξαν Ἑλληνικὴν, χαραγμένην ἐπάνω εἰς τὰ ἑλληνικὰ μάρμαρα. Μήπως ὁ Πίνδαρος ὁ σύγχρονος σχεδὸν τοῦ Σιμωνίδου δὲν ἐπλούτησεν ὡς αὐτός; Οἱ ποιηταὶ ζοῦν καὶ πλουτοῦν ἀπὸ τὴν τέχνην των, ὅπως οἱ γλύπται καὶ οἱ ζωγράφοι ἀπὸ τὴν ἰδικὴν των.

Μελπομένη. Ὁ Σωκράτης λέγει ὅτι καὶ εἰς τὸ βαθὺ γῆρας του ἐταξείδευεν εἰς τὴν ἀπὸ Ἑλλάδα, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰ πλούτη του, τὸσον ἦτο φιλοχρήματος. Ἐκεῖ ἐκολάκευε μὲ ἐγκωμιστικὰ ποιήματα τοὺς τυράννους.

Ἀσπασία. Τὸν Ἰέρωνα τῶν Συρακουσῶν, τὸν Θήρωνα τῶν Ἀκραγανθίνων καὶ τὸν Ἀνεξίλαον τοῦ Ρηγίου. Αὐτοὺς ἐπεσκέφθη εἰς τὸ γῆρας του καὶ αὐτοὺς ἐγκωμιάσε. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν πιστεύω, ὅπως ὁ φίλος μου Σωκράτης, ὅτι τὰ ταξείδια τοῦ Σιμωνίδου εἶχαν σκοπὸν τὸν πλουτισμὸν του. Εὐρίσκω φυσικὸν εἰς ἀνθρώπον τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐνεργητικότητός του νὰ ἤθελε νὰ γνωρίσῃ καὶ τὴν πέραν ἡμῶν Ἑλλάδα. Καὶ φυσικώτερον ἀκόμη νὰ τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ τιμὰς οἱ τύραννοι τῶν Ἑλληνικῶν μας ἐκεῖ χωρῶν. Ἡ καλλιτεχνική του ἐπιρ-

ρὴ εἶχε σημασίαν μεγάλην διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διαμόρφωσιν τῆς αἰσθητικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτικῆς ἀκόμη τῶν ἐκεῖ συμπατριωτῶν μας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ ἀδελφικούς ἀκόμη πολέμους ἠμπόδισε μεταξύ τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν Ἀκραγανθίνων. Δὲν βλέπω λοιπὸν διατί πρέπει νὰ κατακρίνεται ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰς περιηγήσεις εἰς χώρας Ἑλληνικὰς καὶ ἡ ζωὴ του πλησίον τυράννων, τοὺς ὁποίους ἐγκωμιάζει ὡς ποιητῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐλιχρινῆς θαυμαστῆς. Ἐπληρώνετο, λέγει ὁ φίλος μου Σωκράτης, διὰ τὰ ποιήματά του. Ἄλλὰ μήπως οἱ γλύπταιμας δὲν πληροῦνται διὰ τὰ ἀγάλματα, τὰ ὁποῖα ἐργάζονται κατὰ παραγγελίαν τῶν τυράννων αὐτῶν; Καὶ μήπως ὁ Πίνδαρος ὁ μέγας ἀνταγωνιστῆς του δὲν εὐρίσκειτο εἰς τὴν Σικελίαν τὴν ἰδίαν μὲ αὐτὸν ἐποχὴν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν;

Ἡρώ. Ἦτον Ἀθηναῖος ὁ Σιμωνίδης;

Ἀσπασία. Ὁχι. Ἦτο ἀπὸ τὴν Κέα, ἀπὸ τὴν μικρὰν πόλιν Ἰουλίδα. Ἀλλὰ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνεδείχθη καὶ ἐτελειοποιήθη ὡς ποιητῆς. Ἦτον ἀπὸ τοὺς ποιητὰς ὅπου ἦλθαν ἐδῶ, προσκληθέντες ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Πεισιστράτου Ἰππαρχον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ τακτοποίησις τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσεΐας ἀπὸ τοὺς ποιητὰς αὐτούς.

Ἡρώ. Ὡστε ὁ Ἰππαρχος δὲν ὑπῆρξε μόνον τύραννος σκληρός.

Ἀσπασία. Σκληρὸν τὸν ἔκαμαν αἱ περιστάσεις καὶ ὁ μανιώδης καταδιωγμὸς τῶν ἀντιθέτων του. Ὑπῆρξεν ἀνθρώπος καὶ ἄρχων ὁ ὁποῖος ἐπόθησε νὰ ἰδῆ τὰς Ἀθήνας ὡς τὴν πρώτην Ἑλληνικὴν πόλιν τοῦ πνεύματος καὶ εἰργάσθη δι' αὐτὴν. Ἡ αὐλή του ἦτο ἡ θαυμασιωτέρα αὐτῆς ἐποχῆς, διότι εἰς αὐτὴν εἶχε συγκεντρώσει ὅ,τι ὑπέροχον ὑπῆρχεν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας. Ὅταν ἐδόλοφονήθη ὁ Ἰππαρχος οἱ αὐλικοὶ καὶ φίλοι του ἐσκορπίσθησαν, διότι ἐφοβοῦντο ὅτι θὰ καταδιώκοντο καὶ αὐτοί. Ἰσως τότε νὰ ἔγραψε καὶ ὁ Σιμωνίδης ἐγκωμιστικὸν ποίημα, διὰ τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ἀπὸ φόβου ἢ καὶ πεισθῆς ἀπὸ τοὺς ἀντιθέτους διὰ τὸ ὅτι οὐδὲν ὁ Σωκράτης δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

Μελπομένη. Ὁ Σωκράτης λέγει ὅτι δὲν διέτρεχε κανένα κίνδυνον, διότι εὐθὺς μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἰππάρχου κατέφυγεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅπου προσεκολλήθη εἰς τὰς Αὐλὰς τῶν Σκοπειδῶν καὶ Ἀλευαδῶν. Καὶ ἐδῶ πάλιν δὲν παρέλειψε νὰ ἐγκωμιάσῃ τοὺς τυράννους καὶ ἐξαιρετικῶς τὸν πλουσιώτατον τύραννον τῶν Φερῶν Σκόπαν.

Ἀσπασία. Ὁ Σωκράτης σὲ ἔχει κάμει σύμ-

Τὰ ἀναμνηστικὰ νομίσματα τῆς ἐπετηρίδος τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου

μαχον καὶ σύντροφόν του, παιδί μου, εἰς τὰς κρίσεις καὶ τὰς γνώμας του. Καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἔγινες ἀνταξία μαθητῆρα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ διδασκάλου.

Μελπομένη. Μοῦ ἀρέσει νὰ συζητῶ, διὰ νὰ ἐξακριβῶνω τὸ ὀρθόν.

Ἀσπασία. Κι' ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ σὲ ἀκούω. Ἄλλ' ἐνίοτε ἡ συζήτησις γίνεται ἀπὸ πνεῦμα ἀντιλογίας καὶ ἐὰν τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶναι μόνις ἀνεκτὸν εἰς τοὺς ἀνδρας, εἰς τὰς γυναῖκας καὶ μάλιστα εἰς τὴν νεότητα ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἐλάττωμα.

Μελπομένη. Ἐὰν σὲ ἐλύπησα, Ἀσπασία, σοῦ ζητῶ συγγνώμην.

Ἀσπασία. Δὲν πρόκειται διὰ τὰ ἰδικὰ μου αἰσθήματα, ἀλλὰ διὰ τὰ ἰδικὰ σου. Θὰ ἀπαντήσω καὶ εἰς τὴν τελευταίαν κατὰ τοῦ Σιμωνίδου κατηγορίαν σου. Ὅταν ὁ Σιμωνίδης ἔφυγεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ τὴν Θεσσαλίαν ἦτο νέος ἀκόμη καὶ γνωστὸς ὡς μέλος τῆς Πλειάδος τῆς Αὐλῆς τοῦ Ἰππάρχου. Φυσικὸν ἦτο οἱ τύραννοι τῆς Θεσσαλίας νὰ τὸν ἐπεριποιήθησαν ὡς κατατρεγμένον καὶ διωγμένον ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ πολιτεύματος εἰς τὸ ὅτι οὐδὲν καὶ αὐτοὶ ἀνῆκαν. Τότε ὁ Σιμωνίδης ἦτο πτωχὸς ἀκόμη καὶ ἡ φιλοξενία τῶν Ἑλλήνων αὐτῶν τυράννων τοῦ ἐξησφάλιζε τὴν ζωὴν. Δὲν ἦτο λοιπὸν φυσικὸν νὰ τοὺς ἐγκωμιάσῃ; Ἄλλως δὲν ἦσαν ἀνάξιοι ἐγκωμίων. Ὁ Σκόπας ὁ τύραννος τῶν Φερῶν εἶχε νικήσει εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Τί φυσικώτερον ἀπὸ τὸ ἔμμετρον αὐτὸ ἐγκώμιον τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν εὐεργέτην του νικητῆν; Ἡ

μήπως διότι τὸν εἶχεν εὐεργετήσῃ ἔπρεπε νὰ τὸν ὑβρίζῃ;

Μελπομένη. Ἔχεις δίκαιον, Ἀσπασία.

Ἡρώ. Καὶ σὺ μὲ τὰς διακοπὰς σου ἐμπόδισες νὰ μάθωμεν τί ποιητῆς ἦτο ὁ Σιμωνίδης;

Ἀσπασία. Ἀπὸ τὴν συζήτησιν προκύπτει ἡ ἀλήθεια. Αὐριοῦν εἰς τὴν ἐκδρομὴν μας εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Σοφοκλέους θὰ παρακαλέσωμεν τὸν ποιητὴν νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Σιμωνίδου.

Ναυτικὰ ἢ Φιλόλοχος

ΑΠΟ ΤΑ RÈVES PAIENS ΤΗΣ Κ. ΨΥΧΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΑ

Μητέρα σεβαστή, τὴν ὁποίαν τόσο κατηράσθησαν, Εὐα τρυφερὰ καὶ ἀμαρτωλὴ, θὰ σὲ λατρεύσουν τέλος μία ἡμέρα.

Σ' εὐχαριστοῦμεν διότι ἐλευθέρωσες τοὺς ἀπογόνους σου.

Χωρὶς ἐσὲ ἡ ἀνθρωπότης φυλακισμένη σ' τὸν ἐπίγειο Παράδεισον θὰ ἐμαραίνεται σὲ μιὰ μονότονη εὐτυχία χωρὶς θλίψι, χωρὶς ἐλπίδας καὶ ἐπιθυμίας, χωρὶς ἀγῶνας καὶ χωρὶς νίκας, δίχως μίσος καὶ δίχως ἀγάπη· τὰ ποδια τῆς δὲν θὰ αἱμάτων· τὰ μάτια τῆς ποτὲ δὲ θὰ δάκρυσαν καὶ τὸ στενὸ τῆς μέτωπο δὲν ἤθελε γύρει ποτὲ σ' τὸ βάρος μιᾶς καὶ μόνης σκέψεως. Σωστὰ

εμάντευσες. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἔφερες μέσα σου τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ δὲν θέλησες νὰ γευθῆς τοὺς ἀνοστούς καρπούς τοῦ κλειστοῦ κήπου κάτω ἀπὸ τὸν χλιαρὸν ἥλιο τῆς παντοτεινῆς εὐδαιμονίας καὶ μὲ τὸν σύντροφο πού δὲν εἶχες σὺ ἐκλέξει.

Ὅταν ὁ πειρασμὸς ἐφάνη δὲν ἐτόλμησες νὰ τὸν ἀκούσης· ὑπῆρξες ἡρωϊκὴ καὶ ἀδύνατη. Ὑπῆρξες ἢ πρώτη ἐπαναστάτρια. Ἐδρεψες τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως μὲ κινδύνους. Ἐμάντευσες ὅτι ἡ ζωὴ μποροῦσε νὰ δίνη τὴν μέθη, ὅπως τὰ σταφύλια δίνουν τὸ κρασί καὶ τὰ χεῖλη σου, τὰ ὅποια δὲν εἶχαν δροσισθῆ ἀπὸ τὸ γάλα τῶν ἀγελάδων, θέλησαν ἀπληστα νὰ δροσισθοῦν σ' τὸ φλογερὸ ὕγρo.

Χωρὶς τὴν ὑπέροχον τόλμη, μὲ τὴν ὁποῖαν περιφρόνησες τὴν τιμωρίαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν ἀνθρώπων, ὅλα τὰ ὠραία πράγματα θὰ μᾶς ἔμεναν ἀγνωστα γιὰ πάντα.

Δὲν θὰ εἶχαμε τὸν ἥρωισμόν πού γεννᾷ ὁ κίνδυνος, οὔτε τὴν εὐσπλαγχνία πού δίνει ἡ ὀδύνη, οὔτε καὶ τὸ φίλημα ἴσως πού γεννᾶται σ' τοὺς στεναγμούς. Ὁ ἔρωσ θὰ ἦτο χωρὶς πτερὰ καὶ χωρὶς βέλη. Ἡ γυναῖκα δὲν θὰ ἐστολιζέτο ἀπὸ τὸ ἀτίμητο πετράδι τοῦ ἁμαρτήματος οὔτε ἀπὸ τοὺς πέπλους τοὺς εὐγενεῖς τῆς σεμνότητος.

Καὶ εἰς τὸν Δημιουργὸν τὸν ἴδιον ἔκαμες ἔξοχον δῶρον. Πρὶν ἁμαρτήσης δὲν τοῦ ἀπέδιδαν παρὰ ἓνα σέβας ταπεινὸ, δὲν ἔβλεπε σ' τὰ πόδια του παρὰ σκλάβους. Ἡ πίστις δὲν θὰ διηθῆνε πρὸς αὐτὸν τὸ πέταγμα τῆς, ἀν δὲν ἠσθάνετο πῶς τὴν παρακολουθοῦτεν αἰώνια ἢ ἀμφιβολία.

Ὅταν ἡ ἀπειλητικὴ φωνὴ ἀντήχησε: «Θὰ τεκνοποιήσης μὲ πόνους,» ἢ γυναικεία σου καρδιὰ ἐσκίρτησε: διότι ἔγεινες δυὸ φορὲς μητέρα. Ἄν τὸ παιδί σου μποροῦσε πάντα νὰ κοιμᾶται ἀσφαλές σ' τὴ μαλακὴ χλόη ἀν τὸ παράστημα πάντα οἱ ἄγγελοι δὲν, θὰ δοκίμαζες τὴν χαρὰ ν' ἀγρυπνήσης κοντὰ σ' τὴν κούνια του, νὰ στεγνώσης τὰ δάκρυα του, νὰ τὸ σφίξῃς σ' τὸ στήθος σου.

Μία ἀνθρωπότης ἄτονος θὰ ἐγέμιζε τὸν χωρὶς θέλγητρα Παράδεισον! Τὰ ζεύγη θὰ πηγαινοήρχοντο κρατούμενα ἀπὸ τὸ χέρι ἀδρανῆ, χωρὶς σφύξιμο καὶ χωρὶς ἓνα βλέμμα περίεργο γιὰ τὰ μυστήρια τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Τὰ παιδιὰ τῶν ὅμοια μὲ αὐτοὺς, θὰ μεγάλωναν εἰρηνικὰ, ὅπως τὰ βῶδια ὅταν μηρυκάζον καὶ ἡ ζωὴ τῶν θὰ εἶχε τὴ γεύσι πού ἔχει τὸ ξανμασημένo ἄχυρο.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς πρὶν ἀπὸ τὸ ἁμάρτημα τὸ φᾶσμα πού μᾶς πιέζει σήμερα δὲν εἶδεινε τὴν ἀπαίσια μορφή του ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀν-

θισμένους κλάδους τοῦ μακαρίου κήπου. Τὸ δημιούργημα θὰ ἦτο ὁ αἰώνιος κύριος τῆς δημιουργίας. Ἀλλά, σ' τὸ λήθαργο βυθισμένο καὶ χωρὶς ἐπιθυμίας, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀπολαύσῃ. Ἡ τρομακτικὴ ἐμφάνισις τοῦ θανάτου ἦλθε νὰ ξυπνήσῃ τὸν κόσμον. Ἡ γῆ μᾶς ἔγεινε πειὸ προσφιλῆς ἀφ' ὅτου εἶναι τόσῳ μυστηριώδης καὶ ἀφ' ὅτου ἡ σκότη τῆς ἀνακατεύεται μὲ τὰ ὀστᾶ ἐκείνων πού τὴν πάτησαν πρὶν ἀπὸ μᾶς. Φρίκη καὶ ἐλπίδες ἀτελείωτοι γεννήθηκαν ἀπὸ τὸν τάφον Αἰ φωναὶ ἐκείνων πού ἔλειψαν ψιθύρισαν παράξενα πράγματα καὶ οἱ ζῶντες ἀνατρίχιασαν ἀπὸ τὸ ἀγγύμα τῶν φαντασμάτων.

Εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίου τῆς ἀσπόνδου ἐχθρᾶς ἡ σκέψις μᾶς καὶ ἡ ἰσχὺς μᾶς ἐσκληραγωγῆθησαν καὶ θὰ σκληραγωγηθοῦν ἀκόμη. Ὡρκίσθημεν νὰ τῆς ἀποσπάσουμε τὸ μυστικόν. Ἴσως ἀνακαλύψουμε μία ἡμέρα ὅτι δὲν εἶναι ἀήττητος. Χωρὶς λύπη θὰ τῆς ἐγκαταλείψουμε τὰ λείψανα πού ζητεῖ καὶ θὰ τὴν ἀναγνωρίσουμε ὡς ἐλευθερωτὴν μᾶς!

Τὸν πρῶτον ἀνθρώπου ἀθῶον καὶ ὑποτεταγμένον ἐλεσκέφθησαν οἱ οὐράνιοι Διαγγελεῖς, ἀλλὰ δὲν τοῦ δάνεισαν πτερὰ γιὰ νὰ πηδήσῃ τοὺς ψηλοὺς τοίχους τῆς φυλακῆς—τοῦ Παραδείσου. Μόνον τὸ Πνεῦμα τὸ ἀνήσυχο καὶ περίεργο ἔσπρωξε τὰ βαρεῖα φύλλα τῆς πόρτας καὶ τὰ ἔκλεισε πάλι πίσω του.

Ἔσο εὐλογημένη, Εὐᾶ ὠραία, μὲ τὴν φλογερὴ καρδιά, σύντροφος σταλμένη ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἡ ὁποία ἀκουσες τὴν φωνὴν τοῦ δαίμονος. Χάρις εἰς σέ, πρόγονος σοφῆ καὶ μυστηριώδης, μὲ τὸ πληγωμένο στήθος καὶ μὲ τὸ μεϊδιάμα σ' τὸ στόμα, προχωροῦμε σ' τὸν κόσμον τὸν ἀέραντο ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ὕψη καὶ τὰς ἀβύσσους.

Ἄσματα θριάμβου καὶ ὕμνοι πένθιμοι ἀντηχοῦν μεταξὺ μᾶς. Χάρις εἰς σέ αἰ χαραὶ μᾶς δὲν λιμνάζουν, ὅπως τὰ ἔλη σ' ἓνα προφυλαγμένον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους κήπον, ἀλλὰ σὰν σπινθῆρες ἀναπηδοῦν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μᾶς.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς ἔχουμε πολλὰς πληγὰς ἀνοικτάς· εἶναι ἀλήθεια πῶς συχνὰ χανώμεθα σ' τὴν ἔρημο· βογγοῦμε κατὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταρώμεθα τὴν γῆν· ἀλλὰ σ' τῆς ἀπελπισίας τὰς στιγμὰς λάμπει τὸ ὄραμα τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας καὶ παρηγορούμενοι ἀπὸ τὸ ὄνειρο δὲν αισθανώμεθα ἂν ἤμεθα νικημένοι.

Ναί, σ' εὐχαριστοῦμε, πλάσμα ἀδύνατο, πού παρεσύρθης καὶ παρέσυρες. Χάρις εἰς σέ, οἱ καρποὶ εἶναι γλυκύτεροι, διότι ἐπεινάσαμε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὠραία ὅπως μιὰ ἀγαπημένη γυναῖκα πού ἐπεθύμησαν πολὺ, πού ὑπῆρέτησαν πιστά. Αἰ θωπεῖται μᾶς θέλγουν, γιατί ἡ ἐπιθυ-

μία ἐσύγχισε τὰς αισθήσεις μᾶς καὶ ἡ ψυχὴ παλαίει γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν αἰωνιότητα.

Χάρις εἰς σέ μητέρα λατρευτὴ καὶ παραγνωρισμένη, ἡ ὁποία μὲ τὸ μικρὸ σου χέρι μᾶς ἐλευθέρωσες, εἶναι περισσότερη ἡδονὴ σ' τὴν ὀδύνη παρὰ σ' τὴν εὐτυχία. Ὁ Θάνατος.

Αἴγιον

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΡΟΔΟΠΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ Ἡ ΚΥΡΙΑ

Δὲν μοῦ φαίνεται ἄσχημος ἡ ἀντικατάστασις τοῦ τίτλου δεσποινίς διὰ τοῦ τῆς κυρίας, ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσα μεταρρύθμισις, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν εἶνε, γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐχὶ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως ἀποδεκτὴ, ἴσως δύναται, πρὸς ἰκανοποίησιν τῆς πρώτης νεότητος, νὰ ὀρισθῇ ἐπάνω κάτω ὄριον τι ἡλικίας διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐγὸς ἢ τοῦ ἄλλου τίτλου. Οἱ Γάλλοι μεταχειρίζονται τὴν ἔκφρασιν *coiffes Ste Catherine* μετὰ τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας. Τοῦτο εἶνε ἴσως πολὺ ἄδικον, διότι ὁ μαρασμὸς τῆς νεότητος ἀρχίζει μετὰ τὸ τριακοστὸν συνήθως ἔτος. Πρὸς δὲ ἂν καὶ ἐπικρατῇ ἡ γνώμη ὅτι σπανίως γυναῖκα, ἅμα φθάσῃ ἢ ὑπερβῇ τὸ τριακοστὸν, ὁμολογεῖ αὐτὸ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἢ κρίσις τῆς ὁμῶς μόδα ταῦτα εἶνε ἤδη ὄριμος, τὰ ἰδανικά της καὶ αἱ ἐλπίδες της ὡς ἄλλα φθινοπωρινὰ φύλλα ἀρχίζουν νὰ πέφτουν ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς καὶ ἡ γυμνὴ πραγματικὴ τῆς παρουσιάζεται ὡς ἀδυσώπητον φᾶσμα ὅπως τῆ ψιθυρία: «ἔτσι εἶνε ἡ ζωή». Μένουν ἐλπίδες ἐλπίδες ἀόριστοι στηριζόμενοι κάποτε ἐπὶ χρυσοῦ βάθρου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵσταμένη ἡ Τύχη ἀναζωπυρεῖ τὴν προστατευομένην της, ἐπὶ οἰκότητων ἄλλοτε ἢ ἐπὶ πνευματικῶν προσόντων.

Ἄλλ' ἤδη κάποια ἀπογοητεύσις πλαισιῶν τὰς ἐλπίδας ταύτας. Ἀρχίζει ἡ πάλῃ κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἐτῶν, ἅτινα δὲν παρέρχονται χωρὶς νὰ ἀφίσουν ἔχνη τῆς διαβάσεως των. Τόσον δὲ τὸ καλεῖτερον ἐὰν διὰ λογικοῦ τινος πάντοτε καλλωπισμοῦ δύναται τις νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰ ἔχνη αὐτά. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ δεσποινίς ἅμα φθάσῃ εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτήν, πέρνει τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἡμπορεῖ ἀ ἀκούη τὸν τίτλον κυρία χωρὶς νὰ πολυπρο-

Ὁ Ἀπόλλων ὁ εὐρεθεὶς εἰς τὴν πόλιν Σερόελ τῆς Γαλλίας.

σβάλλεται ὁ ἐγωϊσμός της ἢ νὰ χάνῃ πολὺ ἀπὸ τὸ γόητρόν της. Βεβαίως ἡ χρῆσις τοῦ τίτλου δεσποινίς θὰ κανονίζεται κατ' ἀνάγκην ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἀπευθύνεται τις, τὴν περιβολὴν κλ. τὰ ὅποια προσθετοῦν ἢ ἀφαιροῦν μερικὰ χρόνια. Ἐπειτα ἐννοεῖται ὅτι ὁ τίτλος κυρία δόξα εἰς δεσποινίδα τῆς ἡλικίας αὐτῆς διὰ τὴν κατέτασεν ὀριστικῶς καὶ ἀνεπιστρεπτὴ εἰς τὴν χορείαν τῶν τελείως γεροντοκορῶν. Τότε τὸ τραῦμα θὰ ἦτο καίριον διὰ πολλὰς. Ἴσως τὸ *demi-vieille fille* τοῦ *Pierre Loti* θὰ ἐκόλαζε τὸ πρᾶγμα ἕως ὅτου ἡ πλάστιγξ θὰ ἐκκλινεν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς νομιμοποιήσεως ἢ μὴ τοῦ τίτλου.

Τὸ κακόχρον τῆς λέξεως δεσποινίς προλαμβάνεται πολλάκις ἀπὸ τοὺς Γαλλίζοντας διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῆς μὲ τὸ *Mademoiselle*. Ὅσον δὲ διὰ τὸ κωμικόν, κωμικώτατον μάλιστα τὸ ὅποιον παρουσιάζει τὸ δεσποινίς ἄκλιτον, εἶνε ἀναπόφευκτον, ἐνόσω ὑπάρχουν ἅμα θεῖς, ἀλλ' εἶνε συγχρόνως τὸ ἑκατοστημόριον τῶν διαφόρων στραβῶν λέξεων τὰς ὁποίας ἀκούει κανεὶς στὴ ζωὴ του.

ΜΑΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΓΛΟΥ

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Πέρυσι όταν ιδρύθη ο Έκπαιδευτικός Όμιλος εγγράμμεν γράφει ότι είχαν ως πρόγραμμα να ιδρύσση ένα πρότυπον δημοτικόν σχολεῖον, τό ὅποσον νά ἀπλοποιήσση τήν πρώτην καί κατωτάτην παιδείαν, συμφωνώτερα μέ τούς νόμους τῆς παιδικῆς ψυχολογίας καί τῆς φυσικῆς ἀντιλήψεως τοῦ παιδιοῦ.

Ὁ Όμιλος πρὶν νά ιδρύσση τό σχολεῖον του διδεδει σειράν ὁμιλιῶν παιδαγωγικῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας θά ξεκαθαρισθῆ τό πρόγραμμα καί αἱ βῆσεις τοῦ νέου σχολεῖου.

Τὴν πρώτην ὁμιλίαν ἔχαμεν ὁ κ. Μ. Τσιριμώκος, ἕνας ἀπὸ τούς ιδρυτάς τοῦ Όμιλου, ὁ γνωστός καί ἀπὸ τό ἔργον του «οἱ λοῦοὶ στρατοκόποι».

Τὴν δευτέραν ἔχαμεν ὁ κ. Χρυσάφης, τὸν ὁποῖον ὡς τώρα ἐγνωρίζαμεν ὡς σοφὸν ἄνθρωπον καί τέλειον γυμναστήν, καί ὁποῖος μέ τήν ὁμιλίαν του τὴν τελευταίαν ἀπεκαλύφθη καί ρήτωρ ἀπὸ τούς πλέον δυνατούς καί τούς πλέον εὐχαρίστους. Διότι δὲν ρητορεύει, ἀλλὰ ὁμιλεῖ ἀπλᾶ, φυσικά, ἔμμορφα, ἀληθινᾶ, εὐχάριστα καί τὸ σπάνιον, σοφὰ σοφώτατα.

Κατὰ σειράν θά δημοσιεύσωμεν μίαν δύο περικοπὰς ἀπὸ τὰς διαλέξεις τῶν ὁμιλητῶν τοῦ Έκπαιδευτικοῦ Όμιλου, Σήμερον μεταφέρομεν ἀπὸ τό β' μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Τσιριμώκου τό περὶ διδασκαλίας τῆς μητρικῆς γλώσσας. Εἶναι ἴσως τό ζήτημα πού ἀπασχολεῖ περισσότερο σήμερον τούς ἀνεπτυγμένους γονεῖς πού παρακολουθοῦν τὰ σχολικά μαρτυρία τῶν παιδιῶν των. Καί πού θά τούς κάμη νά σκεφθοῦν σοβαρώτερα δι' αὐτό.

Ὅσα ὡς τὴν ὥρα εἰπώθησαν ἀναφέρονται γενικὰ στὸ κάθε σχολεῖον πού δουλεύει σύμφωνα μέ τούς κανόνας τῆς παιδαγωγικῆς.

Εἰδικά, ὅμως, γιὰ νά διδαχθῆ τοῦ μαθήματος τῆς μητρικῆς γλώσσας στὸ Νεοελληνικὸν σχολεῖον προκύπτει πρωτότυπος κίνδυνος. Καί δὲν μπορῶ νά καταλάβω ποῖος θά εἶναι ὁ δάσκαλος πού θά τὸ γλυτώσει ἀπὸ τὸ Verbalismus, ὅσο τὸ σχολεῖο θ' ἀγκομαχᾶ κάτω ἀπὸ τὸ σιδερένιον γόνα τῆς γλωσσικῆς προλήψεως.

Ὁ κίνδυνος αὐτὸς θέτει πρόβλημα ξεχωριστὸ ἐνώπιον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδαγωγικῆς. Γιατί— ἂς διατρανώσωμε— σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τ' ἀλλὰ καί ἡ ἐπιστήμη παιδαγωγικῆ τῆς πολιτείας— κατὰ θεωρίαν, συμφωνεῖ ἐντελῶς μέ τὰ δεδομένα τῆς παιδαγωγικῆς, δεδομένα πού ὁ Όμιλος ὄχι μόνο τὰ δέχεται κατὰ θεωρίαν, μὰ καί ἂς τὰ ἐφαρμόσει στὸ πρότυπὸ του σχολεῖο.

Στὴ λύση ὅμως τοῦ ξεχωριστοῦ προβλήματος, πού ἐγείρεται μέ τὴν διδασκίαν τῆς μητρικῆς γλώσσας ὁ Όμιλος διαφωνεῖ μέ τούς ἐπισήμους παιδαγωγούς τῆς πολιτείας στὴ θεωρία καί θά διαφωνήσῃ καί στὴ πράξη. Δὲν μπορεῖ μάλιστα νά τὸ νοιώσει τὸ «πῶς» οἱ φωτισμένοι τούλαχιστον ἀπὸ τούς ἐπισήμους παιδαγωγούς ἐπιτρέπουν στὸν ἑαυτὸ τους, χαριζόμενοι σὲ μιά

προλήψη, νά μεταβάλουν ὅλη τὴ διδασκαλία στὸ σχολεῖο σὲ ξερῆ, ἄγονη, ἀπονεκρωτικῆ.

Αὐτὴ τὴ διαφωνία ἔρχομαι τώρα νά τὴν αἰτιολογήσω καί νά δείξω τὸ δρόμο πού θ' ἀκολουθήσωμε.

Γιὰ μιά τέτοια ἐξέταση πρέπει νά θυμηθοῦμε ἀπὸ τὴν ψυχολογία τί πρᾶγμα εἶναι ὁ Λόγος πού ἐν ἀρχῇ ἦν.

Ὁ λόγος, λοιπόν, (ἢ γλώσσα δηλαδὴ) εἶναι 1) ὄργανο ἀναλύσεως, 2) ὄργανο ἀκριβείας, 3) ὄργανο βοηθητικὸ τῆς μνήμης, 4) ὄργανο συντομίας.

Τί θά πῆ ὄργανο συντομίας; — Ὅτι χάρη στὸ λόγο μιά λέξη ἀντικαθιστᾶ μιά ἰδέα, μιά σκέψη.

Μὰ, εἰπώθηκε πολλές φορές, κανένα καλὸ «ἄμικτον κακοῦ» τὰ πλεοκῆματα πού δίνει ὁ λόγος στὸν ἄνθρωπο μετατρέπονται καμμιά φορὰ σὲ κινδύνους γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Καί στὸ προκείμεο μέ τὸν ἀντικαταστάτη τῆς ἰδέας (τὴ λέξη) τρέχομε τὸν κίνδυνο νά λησμονήσωμε τὸ πρᾶγμα, τὴν ἰδέα, πού συμβολίζει ἡ λέξη, καί μὴ συλλογιζόμενοι τὴ σχέση πού ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀντικαταστάτη (τοῦ συμβόλου, τῆς λέξεως) καί τῆς ἰδέας καί τοῦ πράγματος πού συμβολίζει, καταπᾶ ἡ σκέψη μας λεκτικῆ (reusée verbale).

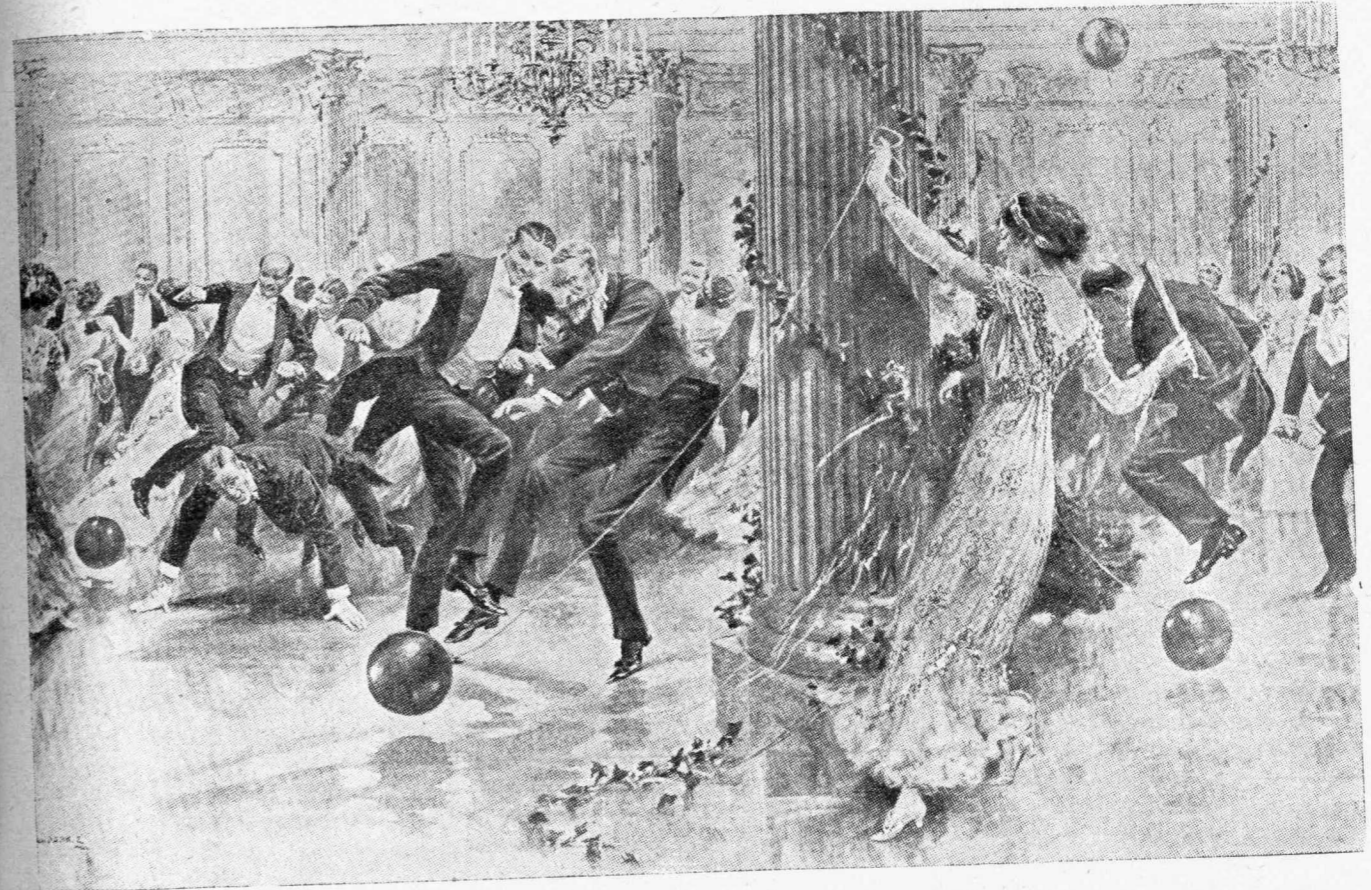
Ὀλίγη προσοχὴ κι' ἀρπάξαμε τὸν ταῦρο ἀπὸ τὰ κέρατα. Ὁ λόγος ἔχει μεταφυσικὴ δύναμη. Ὑπάρχει μέσα του φυσικὰ ἕνας κίνδυνος, ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ πράγματος ἢ τῆς ἰδέας (δηλαδὴ τὸ σύμβολο, ἢ λέξη) νά μᾶς κάνει νά λησμονᾶμε τὸ συμβολιζόμενον πρᾶγμα ἢ τὴν ἰδέα.

Αὐτὸ γίνεται στὴν κάθε γλώσσα.

Ἄν τώρα αὐτὴ αὐτὸ τὸ πρῶτο σύμβολο (καί πρώτη λέξη) μεταχειρισθοῦμε δεύτερο σύμβολο γιὰ νά μᾶς θυμίζει τὸ πρῶτο (μεταχειρισθοῦμε δηλαδὴ δεύτερη λέξη γιὰ νά μᾶς θυμίζει τὴν πρώτη λέξη) πού θά μᾶς θυμίζει τὸ πρᾶγμα, ἢ τὴν ἰδέα πού συμβολίζει, εἶναι φανερόν ὅτι ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ δεύτερο αὐτὸ σύμβολο (τὴ δεύτερη λέξη) ὡς τὸ πρᾶγμα μεγαλῶνει— πόσο;...— καί ὁ κίνδυνος νά λησμονηθῆ τὸ πρᾶγμα κ' ἐπομένως νά πέσομε στὴ λεκτικὴ σκέψη γιγαντώνεται.

Ἐνα παράδειγμα.— Δὲν εἶναι δυὸ λεπτὰ πού ρώτησα «τί πρᾶγμα εἶναι ὁ λόγος;» Σ' ἐμένα ἢ ἰδέα τοῦ λόγου μοῦ δόθηκε στὴν ἀρχῇ. ὅπως σὲ κάθε σύγχρονό μας Ἕλληνα, μέ τὴ λέξη «μιλιά». «Στόμα ἔχει καί μιλιὰ δὲν ἔχει».

Τὸ σύμβολο τοῦτο (τὴ λέξη μιλιὰ), πού σημαίνει τὴν ιδιότητα πού ἔχει ὁ ἄνθρωπος νά μι-

Κοιλιδὸν μὲ ποδοσφαίριδον

λεῖ, τὸ ἀντικατάστημα ἀργότερον μ' ἄλλο σύμβολο δεύτερο (λόγος=μιλιά).

Μὰ ὅταν ρώτησα ἂν θυμᾶστε τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁ λόγος; πρόσθεσα καί πού δὲν τί προσέξαμε, «πὸ ἐν ἀρχῇ ἦν.»

Ἡ προσθήκη, λοιπόν, εἶναι ἀκατανόητη κ' ἐγεινέ ἀπὸ καθαρὴ λεκτικὴ σκέψη. Πού θά πῆ ὅτι ἡ λέξη (λόγος) δὲ μοῦ θύμησε ἀμέσως τὴν ιδιότητα πού χαρακτηρίζει ἡ λέξη (μιλιὰ) ἀλλὰ μοῦ θυμισε τὸν λόγον (τὸ αἴτιον καί τὸν δημιουργὸν τοῦ Παντός) πού κατὰ Ἰωάννην ἐν ἀρχῇ ἦν. Ἡ λέξις λόγος μ' ἔσυρε μακριὰ ἀπὸ τὸ θέμα μου καί μέ τὴ λεκτικὴ σκέψη μ' ἔρριξε σὲ περιπτόν καί ἀνόητο Verbalismus.

Φαντασθῆτε τώρα τὴν παιδικὴ σκέψη πόσο θά εἶναι πραγματικὴ ὅταν ἀντὶ νερὸ (τὸ πρῶτο σύμβολο) τὸ βάζουν νά μεταχειρίζεται νέο σύμβολο (Ἰδωρ), ἢ σκέψη του φυσικὰ θά τρέχει σὲ θέματα περὶ ὑδάτων καί ἀνέμων.

Γιὰ τοῦτο στὸ σχολεῖο μας τὸ λεκτικὸ τοῦ παιδιοῦ θά μένει τὸ ἴδιο, ὥστε τὸ σύμβολο νά

μείνει τὸ ἴδιο ἐκεῖνο τὸ πρῶτο, μέ τὸ ὅποιο τὸ παιδί πρωτογνώρισε τὸ πρᾶγμα. Καί τοῦτο γιὰ νά τοῦ τὸ θυμίζει ἀσφαλῆστερα κ' ἔτσι νά λιγοστέψει ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὸ Verbalismus.

Ἄν προσθέσωμε στὰ παραπάνω πῶς τὸ νέο σύμβολο (ἢ νέα λέξη πού ἀντικαθιστᾶ τὴν πρώτη) φέρνει μαζί της καί νέο τυπικὸ (πρᾶγμα συνηθέστατο στὴν περίφημη μετάβαση ἀπὸ τὴ γλώσσα πού μιλεῖ τὸ παιδί στὴν τεχνητὴ τῆς λογίας παραδόσεως). Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς λεκτικῆς σκέψεως τρέχομε (τρέχει τὸ μυαλό τοῦ παιδιοῦ, δηλαδὴ) δεύτερον ἐπίσης σοβαρὸ καί ἀναπόφευκτο.

Θά σᾶς τὸ παρουσιάσω κινηματογραφικῶς: Ἡ προσπάθεια τοῦ παιδιοῦ γιὰ νά συγκρατήσῃ τὴν ἀγνωστὴ λέξη καί τὸν ἀγνωστότερο τύπο καί ἢ προσοχὴ τοῦ δασκάλου γιὰ νά καταφέρει νά ξεχάσει τὸ παιδί τὸν γνώριμό του τύπο, παρασέρνουν καί δάσκαλο καί παιδί σὲ ἀγωνιώδη ἀγῶνα περὶ τούς τύπους ὅπου ξεχνιῶνται πρᾶγματα, ἰδέες, ζωὴ, κ' ἀποξηραίνεται

ὁ νοῦς. ὥστε προβαίνουν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ὁ (μὲ τὴν ἀηδῆ σημασίαν) **δάσκαλος**, πού θέλοντας νὰ μιλήσῃ στὰ παιδιὰ γιὰ τὸ Θεοεῖο τοῦς μίλησε γιὰ τὴν κατάληξιν εἰς «**Εἶον**» κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἓνα πλᾶσμα παράλλαγμα, ἓνα παιδί μὲ τὴ δίπλα μικροῦ γραμματικοῦ

Τρέχομε λοιπόν, δυὸ κινδύνους ἀπὸ τὴν περίφημη μετάβαση.

Πρῶτος κίνδυνος σχεδὸν ἀφεύγατος. Ἡ **λεκτική σκέψη**

Δεύτερος ἀπολύτως βέβαιος. Ἡ **γραμματική δίπλα**. (Le pli grammatical) Ἄν προσθέσομε ἀκόμα, ὅτι τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τυπικοῦ τὴν ἀκολουθεῖ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ συνταχτικοῦ. Βλέπομε τὸν κίνδυνον νὰ μεγαλόνει· καὶ νὰ μεγαλόνει... καὶ ὄλο νὰ μεγαλόνει ὥστε (καθὼς μοῦ ἔλεγε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀρίστους δημοδιδασκάλους μας) στὰ σχολεῖα δὲν ἀπομένει ἄλλη ἀσχολία, ὅσο ἡ μετάβαση θεωρεῖται ἀναγκαία, ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τυπικοῦ τοῦ λεκτικοῦ τοῦ συνταχτικοῦ (καὶ τοῦ ἀδόξαστου) τοῦ παιδιοῦ.

Καὶ ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ἐρωτήσομε. Ἄφου ὄλο — καὶ οἱ ἐπίσημοι παιδαγωγοὶ μας δὲ μπορεῖ παρά νὰ νοιώθουν τὰ κακὰ πού φέρνει ἡ μετάβασις στὸ παιδί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιὰ τὴν θεωροῦν ἀναγκαία; ἢ γιὰ τὴν ἀνέχονται; Ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαία, ὑποθέτω πὼς αὐτὸ πρὸ πάντων ὁ Ὀμιλος ἔχει καθήκον νὰ τὸ ἀποδείξει πειραματικά, γιὰ νὰ λυτρώσῃ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο ἀπὸ τὰ δεινὰ ἀπονεκρωτικῆς γιὰ τὸ μυαλὸ διδασκαλίας καὶ ν' ἀνοίξῃ διάπλατῃ τὴν πόρτα τοῦ στή Ζωῆ

Γιὰ τοῦτο κι' ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς ἐμφανίσεώς του ὁ Ὀμιλος φάνηκε σὰ νὰ συνδέει στενότερα τὸ Ἐκπαιδευτικὸ μὲ τὸ Γλωσσικὸ ζήτημα

Ἄς δοῦμε, λοιπόν, τί νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ μετάβασις; καὶ πού σταματᾷ;

Ἡ μετάβαση — θέλουν νὰ ποῦν — ὅτι ὡδηγεῖ τὸ παιδί στὸ νὰ μάθῃ τὸν γραπτὸ λόγον (τῆς λογίας παραδόσεως.)

Πού σταματᾷ, ὅμως ἡ μετάβασις; Δηλαδή, ποῖς νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ γραπτὸς λόγος τῆς λογίας παραδόσεως;

Ὁμολογῶ πὼς δὲν τὸν ξέρω, ὅπως δὲν τὸν ξέρουν καὶ ὄλο ὅσοι ὑπερμάχονται καὶ διαλαλοῦν τὰ ἀγαθὰ τῆς μεταβάσεως, γιὰ τὴν κανένας οὔτε τόλμησε, μηδὲ θὰ τολμήσῃ νὰ μᾶς δώσει τὴν γραμματικὴν του (τυπικὴ καὶ συντακτικὴ), γιὰ τὸν ἀπλοῦστατο λόγον πού δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ γραμματικὴ του ἀφου δὲν ὑπάρχει τέτοιος — ἓνας — λόγος

Ἐμεῖς ἓνα ξέρομε καὶ νοιώθομε. Ὅτι πα-

θαίνει τὸ κάθε παιδάκι στὸ σχολικὸν τοῦ βίου, μὲ τὸν μετριωπαθέστερον καὶ ἄξιον ἀπὸ τοὺς σημερινούς παιδαγωγούς, μὰ πού στέργει σὰν ἀνάγκη τὴν μετάβαση, ἐκεῖνο πού ἔπαθε ὀλόκληρον τὸ ἔθνος στὸν πνευματικὸν τοῦ βίου ἐνὸς αἰῶνα μὲ τὸν σοφώτατον δάσκαλόν του, τὸν Κοραῖον

Ἐκεῖνος ὁ μέγας ἐδίδαξε ὅτι πρέπει νὰ σεβασθῇ τὸ ἔθνος τὸ λεκτικὸν καὶ τυπικὸν τῆς ζωτικῆς γλώσσας, μὰ (σὰν ἀπὸ κάποια δειλία πού δικαιολογεῖται μόνο ἀπὸ τὸ ὅτι δένειχε γεννηθεῖ ἀκόμα ἡ Γλωσσολογία) σύστησε νὰ μεταβῇ πολὺ σιγὰ καὶ μὲ πολλὴν περίσκεψη σὲ κάποιο τυπικὸν πού νὰ ὁμοιάζῃ τὸ τυπικὸν τῆς λογίας παραδόσεως.* Καὶ τὸ ἔθνος παρανοῶντας τοῦ καὶ ἐφαρμόζοντας δῆθεν τὴ συμβουλήν του πῆρε τὸν κατήφορον γιὰ τὸν Ξενοφῶντα. κ' ἔτσι ἀπομεινε δίχως γραπτὸν λόγον.

Ὁ σημερινὸς ἐπίσημος παιδαγωγὸς (ὁ φωτισμένος) ὡδηγεῖ κι' αὐτὸς — ἀπὸ κάποια δειλία πού τὴν λείπει ἀνάγκη — τὸ παιδί σὲ μετάβαση... χωρὶς σκοπὸν καὶ χωρὶς τέλος. Ἐν ᾧ δίχως μετάβαση τὸ παιδί θὰ μάθαινε τέλεια τὴν γλώσσαν του (τὸ κλειδί ὄλων τῶν γνώσεων) καὶ θὰ γλύτωνε ἀπὸ τὴν γραμματικὴν δίπλα καὶ τὴν λεκτικὴν σκέψιν.

Μὰ τὴν θέλουν τὴν μετάβαση — τὸ λένε — γιὰ τὴν ἓνας σκοπὸς τοῦ σχολείου εἶναι νὰ προετοιμάσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὴν σοφίαν τῆς προγενεστέρης γενεᾶς. Καὶ ἡ σοφία αὕτη — τὸ ἀναγνωρίζομε ὄλο μας — βρίσκεται στὰ συγγράμματα τὰ γραμμένα μὲ τὴν γλώσσαν τῆς λογίας παραδόσεως.

Κ' ἐμεῖς λέμε, πὼς ὁ σκοπὸς αὐτὸς πρέπει νὰ κατορθώνεται. Ἀλλὰ προσθέτομε ὅτι γιὰ νὰ κατορθωθῇ δὲν εἶναι ἀνάγκη καμίας μεταβάσεως. Γιὰ τὸ αἶμα τὸ παιδί κανονίσει τὴν γλώσσαν του, πού ἔχει στὰ χεῖλη του, ἅμα γνωρίσει τοὺς κανόνας πού μεταχειρίζεται ἀσυνείδητα (πού εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς μητρικῆς γλώσσας) θὰ εἶναι εὐκόλον στὴν διὸ ἀνώτερες τάξεις (5ῃ καὶ 6ῃ ἢ 7ῃ καὶ 7ῃ) νὰ τὸν διδάξωμε νὰ νοιώθῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Καὶ τὸ παιδί πού θὰ κατέχει τὴν γλώσσαν του (τὴν Ἑλληνικὴν γλώσσαν πού μιλῆται στὰ 1911 ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας) καὶ πού θὰ νοιώθῃ τὸ Εὐαγγέλιον (πού θὰ πεί πὼς θὰ νοιώθῃ τὴν γλώσσαν του ὅπως μιλιέται πρὸ διὸ χιλιάδες ἔτη) θὰ νοιώθῃ καὶ τῆς ἐνδιάμεσης μορφῆς τῆς γλώσσας του

Ἔτσι καὶ ὁ τρομερὸς! σκοπὸς τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὴν τρομερὴν σοφίαν τῆς προγενέστερης

* Αἰθιοπικὰ Ἡλιοδώρου. Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν φιλόμουσον μεγαλέμπορον Ἀλέξανδρον Βασιλείου.

γενεᾶς θὰ κατορθωθῇ, καὶ τὸ παιδί δὲ θὰ βασιανισθῇ μὲ τὴν ἀτέλειωτην μετάβαση, μὰ θὰ κενονίσῃ τὸν προφορικὸν τοῦ λόγον τὸν γραπτὸν τοῦ σύμφωνα μὲ τὸν ζωντανόν, τὸν ἓνα καὶ κοινὸν λόγον τοῦ ἔθνους.

Κ' ἐπὶ τέλος στὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἀπόφοιτος τοῦ λαϊκοῦ Σχολείου θ' ἀκούῃ καὶ θὰ νοιώθῃ τὰ Θεῖα Ρήματα.

(Ἀπὸ τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Τσιριμώκου)

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Καὶ εἶπεν ὁ θάνατος:

— Διατὶ ὄλα αὐτὰ τὰ μακρὰ καὶ τὰ πένθημα φορέματα; Διατὶ ὄλα αὐτὰ τὰ δάκρυα οἱ θρήνοι καὶ ἡ ἀπελπισία; Ἄνθη καὶ, φέρετε ἄνθη καὶ καύσατε λίβανον· ἡ εὐωδία τῶν θ' ἀνέλθη μαζί μὲ τὴν ψυχὴν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ μὴ κλαίετε καὶ μὴ μὲ ἀποτροπιάζεσθε. Εἶμαι ὁ γλυκὺς θάνατος....

Ἡ ἀγκάλη μου εἶναι ξεκουραστικὴ καὶ ἀνακουφιστικὴ. Εἶμαι ὁ ἀσφαλὴς λιμὴν ὅπου ὁ εὐτυχὴς δένει στερεὰ τὴν εὐτυχίαν του καὶ ὅπου ὁ δυστυχὴς βλέπει τὸ τέλος τῶν βασάνων του. Εἶμαι ὁ ἰατρὸς ὁ μόνος, ὅστις ἰατρῆται. Ἐπουλόνω τὰς πληγὰς ὅσον βαθεῖαι καὶ ἂν εἶναι καὶ βαλσαμόνω τὰς πονεμένας ψυχὰς. Ὅποιος ἔλθῃ μαζί μου ξέρει ὅτι δὲν θὰ ὑποφέρει πλέον ἀπὸ τίποτε. Κανεὶς δὲν θὰ ἠμπορῇ νὰ τὸν προσβάλλῃ ἢ νὰ τὸν συκοφαντήσῃ, οὐδεὶς δύναται νὰ περιπαίξῃ καὶ νὰ εἰρωνευθῇ τὰς ἀτελείας του. Αἰωνία γαλήνη βασιλεύει πλησίον του, αἰωνία ὁμόνοια καὶ εἰσερχομένη καὶ αἰωνία ἀγάπη. Εἶμαι ὁ γλυκὺς θάνατος....

Καὶ τοῦ νέου τὰ ὄνειρα ἐγὼ ἐκπληρῶ καὶ τοῦ γέροντος τὴν ἀπογοήτευσιν ἀνακουφίζω. Εἶμαι ὁ φύλαξ τῆς παντοτεινῆς ἀγνοήσεως. Εἶμαι ὁ μέγας ἐξισωτὴς καὶ ὁ μέγας παρήγορος, εἰς ὄλους ἀνεξαιρέτως χαρίζω τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡρεμίαν. Μὴ μὲ ἀποστρέψετε καὶ μὴ μὲ θεωρεῖτε σκληρόν, ὅταν ἴδῃ ἀποστρεφῶ ἀπὸ κάποιον προσφιλέστατον πρόσωπον. Ἐγὼ καθιστῶ τὴν ζωὴν ἀνεκτὴν καὶ ἀρπάζω ἐγκαίρως ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου ἀθῶα καὶ ἐξαιρετικὰ πλάσματα δημιουργῶ τοὺς ἀγγέλους. Ἐγὼ ἀναπαύω καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα....

Εἶμαι ὁ γλυκὺς θάνατος....

ΚΥΚΛΑΜΙΑ

Καλλονὴ βραβευθεῖσα εἰς διεθνή διαγωνισμόν

ΕΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου, αἱ κοσμικαὶ συνομιλίαι εἶχον λάβει εἰδικὸν χαρακτῆρα.

Παρά τὰς προσπάθειας τῶν οικοδοστικῶν διὰ νὰ μένουν εἰς ἀντικείμενα εὐδέτερα, αὐταὶ πάντοτε, ὡς ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως, ἐπανερχοῦντο εἰς τὸ φλέγον ζήτημα· ἡ παρρησιαστικὴ λέξις ἦτο ἀρκετὴ νὰ φέρῃ συζητήσεις ἀτελειώτους, νὰ προξενήσῃ θόρυβον ἀντικρουμένων ἰδεῶν, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου πολλάκις φιλοτιμίαι καὶ πεποιθήσεις ἐπληγώνοντο. Τὴν ἐσπέραν αὐτὴν εἰς τὸ δαίπνον τῶν Sant-Anna, ὁ Ἰάκωβος δὲ Ἀγγιλόν, ἀσυνειδήτως ἤρχισεν τὴν ὁμιλίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

— Βλέπω μὲ εὐχαρίστησιν, κυρία μου, εἶπε, κυττάζων ὀλόγυρα, — ὅτι δὲν ἔχετε ἀπαρνηθῆ τὸ Παρίσι: αἱ τουαλέτται σας εἶνε ἡ ἀπόδειξις.

— Δὲν εἶχομεν τὸ θάρρος νὰ εἰμεθα θυμω-

μέναι διά πολὺν καιρὸν, ἰδοὺ τὸ πᾶν! — ἀπεκρίθη ἡ Λίλη Μανρόε, μιὰ καστανή καλλονὴ μὲ μενεξελιὰ μάτια, ἡ ὁποία ἐκάθητο εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Λέλο· μᾶς κατηγοροῦν διὰ τοῦτο εἰς μερικοὺς κύκλους καὶ ἴσως ἔχουν δίκαιον. Τὸ Παρίσι ἔξιζε νὰ τὸ μισοῦμε, δὲν ἐφέρθη εὐγενικὰ πρὸς τὴν Ἀμερικὴν.

— Ὅχι εὐγενικὰ, διότι ἔλαβε τὸ μέρος τῆς Ἰσπανίας; Ἐλάτε δά, φαίνεται ὅτι ἔχετε τὸ πνεῦμα πολὺ δίκαιον νὰ μὴν ἐννοεῖτε τὸ αἰσθημα, τὸ ὁποῖον τοὺς ἔφερε πρὸς ἔθνος λατινικοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον ἦτο ἤδη κατεστραμμένον, ἀνίκανον νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον ἐχθροῦ νέου καὶ πλουσίου, καλὰ ὀπλισμένου, ὅπως ἡμεῖς. Τί θὰ ἐσκέπτεσθε γιὰ τὸ Παρίσι, ἐὰν ἐπολοῦσε τὰς συμπαθείας του, ὅπως πουλεῖ τίς μύθους του; Ἐκφράζον τὴν ἀποδοκιμασίαν του ὅπως τὸ ἔκαμε, ἴσως ἐφάνη ἀγενές, ἀλλ' ἡ φωνὴ αὐτὴ τῆς καρδιᾶς, ἡ ὁποία ἦτο δυνατὸν νὰ τοῦ κοστίσῃ τὰς ὠραιότερας καὶ πλουσιωτέρας πελάτιδάς του, ἦτο μιὰ ἐνδειξίς τῆς ἀφιλοκερδείας του, καὶ ὅλαι εἶμαι βέβαιοι, εἴσθε εἰς θέσιν νὰ τὴν ἐκτιμῆσετε.

— Ὡ εἶπεν ὁ Κάρολος Beauchamp, ἡ καταδικη ἐναντίον τῆς Γαλλίας ἐλέγη εἰς τὴν πρώτην ἐκρηξίν τοῦ σωβινισμού καὶ ὁ σωβινισμὸς ἔγινε αἰτία πάντοτε περισσοτέρων ἀνοησιῶν παρὰ ἡρωϊκῶν πράξεων. Τίποτε δὲν εἶνε περισσότερο ἀπομικρυσμένον τοῦ ἀληθινοῦ πατριωτισμοῦ.

— Ὁ ἀληθινὸς πατριωτισμὸς! ἐπανέλαβε ὁ Ἰάκωβος δὲ Ἀγγιλόν, ἔ λοιπὸν μιὰ Ἀμερικανὴ μοῦ ἔδωκε τὸ δεῖγμα... Ἡ μετριοφροσύνη μου μὲ ἐμποδίζει νὰ τὴν ὀνομάσω, — ἐπρόσθεσε, βλέπων τὴν γυναῖκά του. Ἀφοῦ ἐδιάβασε τὴν ἐκρηξίν τοῦ πολέμου, εἶπε: Ἐλπίζω ἡ Ἀμερικὴ νὰ φερθῇ καλὰ εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν... Ἐὰν θὰ ἐδείχνετο ἀναξία ἡ κακὴ θὰ εἰσηρχόμην μέσα εἰς τὴν γῆν.

— Αὐτὸ εἶνε! αὐτὸ εἶνε! εἶπε ὁ Ἐρρίκος Ρονάλδος, μὲ τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἐκφρασίαν ἡ ὁποία ἐφώτιζε τὸ αὐστηρὸν πρόσωπόν του, — ὁ σωβινισμὸς εἶνε τὸ παράφορον αἰσθημα τὸ ὁποῖον ἔχομεν διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ τόπου μας, ἀπλῶς ὁ ἀληθινὸς πατριωτισμὸς εἶνε ἡ ἔξχαλος ἐπιθυμία νὰ τὸν ἴδωμεν ἀνώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

— Καὶ ἀνώτερον, ἰδίως, ἐξηκολούθησε ὁ κ. Beauchamp, μὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν ἀνθρωπισμὸν, οἱ ὁποῖοι κάμουν ὅλας τὰς δυνάμεις καὶ ὅλα τὰ μεγαλεῖα.

— Εἶχα πραγματικὰ νομίσει, ἐξηκολούθησε ὁ βαρῶνος δὲ Κεραδιέ, ὅτι ὁ σωβινισμὸς ἦτο ἀναβρασμὸς τῆς λατινικῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία εἶνε

πάντοτε ὡς μηχανὴ ἐτοίμη νὰ ἐκραγῇ. Βλέπω ὅτι ὑπάρχει καὶ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ὅπως καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν.

— Μάλιστα, ἀλλὰ εἰς τὴν πατρίδα μας, ἀπεκρίθη ὁ Βιλλή Γρέυ δὲν ἀναφαίνεται παρὰ εἰς τὰς μεγάλας περιστάσεις, ἐνῶ εἰς τὴν ἰδικὴν σας, ἀποτελεῖ ψυχικὴν κατάστασιν καὶ σὰς κάμνει ἀφιλοξένους.

— Ἀφιλοξένους! Μᾶς εὐρίσκετε ἀφιλοξένους;

— Ὡ βέβαια, εἶπεν ἡ μαρκησία δ' Ἀγγιλόν, ὅταν εἶνε κανεὶς ξένος εἰς τὴν Γαλλίαν, πρέπει νὰ ἔχη πάντοτε τὴν γνώμην τῶν ἄλλων.

— Ἄννα, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος μὲ τόνον ἐπιπληκτικόν.

— Ἡ κυρία δὲ Ἀγγιλόν ἔχει δίκαιον! ἐξηκολούθησε ὁ Βιλλή Γρέυ. Κατὰ τὸν πρῶτον καιρὸν τῆς δικημοῦν μου εἰς τὸ atelier τοῦ Ἰωάννου Παύλου Laurens ὀπλίστην μὲ ἓνα ὀδηγὸν τῶν Παρισίων ὅπου εἶχα εὑρεῖ τὴν φράσιν αὐτήν, συγχρόνως κωμικὴν καὶ εἰλικρινή: « Ἐὰν ἔχετε τὴν δυστυχίαν νὰ εἴσθε ξένος... » Ἐκρατοῦσα μαζὴ μου τὸ μικρὸν πράσινον βιβλίον, καὶ ὅταν ἓνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου ἐγένετο ἐνοχλητικὸς, τοῦ ἔβγαξα ἀπὸ τὴν τσέπην μου τὸ βιβλίον καὶ ἐδιάβαζα μεγαλοφώνως: « Ἐὰν ἔχετε τὴν δυστυχίαν νὰ εἴσθε ξένος... » Ἄρκοῦσε νὰ ἔκαμνα τὴν κίνησιν νὰ τὸ πάρω τὸ βιβλίον μου καὶ ἄλλαζαν τόνον. Εἰς τὸ τέλος μου τὸ ἔκαψαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ἔως ὅτου ἐκραγῇ ὁ πόλεμος μας μὲ τὴν Ἰσπανίαν δὲν μ' ἔκαμνα νὰ αἰσθανθῶ « τὴν δυστυχίαν ὅτι ἤμουν ξένος!... »

— Αὐτὸς ὁ ὑπερβολικὸς σωβινισμὸς εἶνε κακὸν διὰ τὸν τόπον σας, προσέθεσε ὁ Κάρολος Beauchamp, ἐμποδίζει τὴν πρόσδον, καταβάλλει τὸ ἐλεύθερον πνεῦμα. Οἱ ἀντίπαλοι τῆς ἀποκαταστημένης τάξεως τὸν μεταχειρίζονται ὡς ὄργανον μίσους καὶ χωρισμοῦ... μάρτυς ὁ ἀντισιμιτισμὸς, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν πατρίδα σας δὲν εἶνε παρὰ μέρος πολιτικόν.

— Ὁ Ἐρρίκος δὲ Κεραδιέ καὶ ὁ Ἰάκωβος δὲ Ἀγγιλόν ἀντήλλαξαν ἐκπληκτικὰ βλέμματα.

— Ὁ ἀντισιμιτισμὸς μερὶς πολιτικὴ! ἐπανέλαβεν ὁ μαρκησίας. Εἶχατε τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἐδῶ;

— Τελεείως. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὸ πιστεῦσωμεν τοῦλάχιστον. Ἡ Γαλλία! Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἔχει κάτι τὸ φωτεινόν, τὸ λάμπον, τὸ γενναῖον· δὲν δύναται νὰ τὸ συνδέσῃ μὲ δῆλων τὸσον βάρβαρον, τὸσον ὀλίγον συγχωρητέαν ὅσον ὁ ἀντιχριστιανισμὸς τῶν Τούρκων.

— Εἶμαι τῆς γνώμης σας, ἀλλὰ κατὰ βιά-

θος, εἶνε ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν φυλῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι εἶνε Ἀνατολίται καὶ ἡμεῖς Δυτικοί!

— Ἐ λοιπὸν, ἐπανέλαβε ὁ κ. Ρονάλδος, χρησιμοποίησατε τὰς ιδιότητας τῶν Ἀνατολιτῶν, εἶνε τὸσαι δυνάμεις... καὶ ὄχι ἄξιαι νὰ παραμεληθοῦν σὰς βεβκίω. Ἰδέτε τὴν Ἀγγιλίαν. Ἄφησε νὰ ὀδηγηθῇ ἀπὸ ἓνα D'sraëli. Τὸν μετεχειρίσθη εἰς τὸ κκλὸν καὶ εἰς τὴν δόξαν τῆς. Ἐπειτα, χωρὶς νὰ φροντίσῃ ὅτι οἱ πρόγονοί του εἶχαν φάγει τὰ ὀρτυκία καὶ τὴν μάνα εἰς τὴν ἔρημον, τὸν ἔκαμε λόρδον καὶ πκτρίκιον, ὅμοιον μὲ τοὺς μεγαλειτέρους χριστιανούς βαρῶνους. Ἰδοὺ τί ὀνομάζω κκλὸν πατριωτισμὸν καὶ καλὴν πολιτικὴν.

— Ἐθνος ἀληθινὰ δυνάτον καὶ πάντοτε φιλελεύθερον, συνεπλήρωσεν ὁ Βιλλή Γρέυ.

Ο ΝΙΤΣΕ ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐνώπιον πλήθους, ἐν ᾧ διεκρίνοντο ἀρχιερεῖς, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου βουλευταὶ, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Ἀλεξανδρῆς, ἡ Α. Ε. ὁ πρῶν ἡγεμὼν τῆς Σάμου Καραθεοδωρῆς πασσᾶς κλπ. ἐγένετο ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἡ περὶ Νίτσε φιλοσοφικὴ διάλεξις τοῦ κ. Ἀνδρούτσου, πολὺ ἐπιτυχούσα καὶ ἐπαινεθῆσα ζωνρότατα Ὁ κ. Ἀνδρούτσος εἶπε τὰ ἑξῆς περίπου:

« Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Νίτσε, κοινωνιολογικοῦ περιεχομένου, εἶνε τῆς ἐλαφρᾶς μορφῆς. Ὁ βίος τοῦ Νίτσε, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν τοῦ Τολστόη ἦν βραχὺς καὶ πλήρης ὀδύνης. Ἀλλὰ ἡ φιλοσοφία του εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἀκριβῶς πνεύματος μὲ τὴν τοῦ Τολστόη. Καὶ οἱ δύο ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἀρδὴν ἀνατροπὴν τοῦ ὑφισταμένου κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ καθεστώτος.

Ἡ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε εἶνε καὶ αὐτὴ πρακτικὴ. Λέγει οὗτος, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ φιλοσοφικὴ ἐπιστήμη ἐν τῇ ἐπιδιώξει νὰ διαφωτίσωσι τὸ πρόβλημα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, σφάλλονται. Ὁ χριστιανισμὸς καταργεῖ, διὰ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς περὶ μελλούσης αἰωνίου εὐδαιμονίας, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν παρούσαν ζωὴν καὶ τὴν σημασίαν αὐτῆς.

Ἡ φιλοσοφικὴ ἐπιστήμη σύρεται ἀπὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς σκιάς τοῦ χριστιανισμοῦ, εἶνε δὲ παι-

δαριώδης εἰς τὴν βάσιν τῆς. Ὁ μόνος ἀληθὴς διδάσκαλος εἶνε ἡ φύσις.

Αὕτη εἶνε ὑπεράνω τῆς διακρίσεως τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢν δέχεται ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ Φιλοσοφία Ἡ διάκρισις προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ διχασμοῦ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῆς φυσικῆς ὑπεροχῆς τινῶν, εἰς δεσπότας καὶ δούλους. Διὰ τοὺς πρώτους ἀρετὴ, ἀγαθόν, εἶνε ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰκανότης ἡ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ἰσχύς, διὰ τοὺς ἄλλους ὁ οἶκτος, τὸ ἔλεος, ἡ συμπάθεια, ἡ συγγνώμη, ἡ ἀδυναμία. Δηλαδὴ ὅ,τι ὀρίζει ἡ ἄλλειψις τῶν πραγματικῶν καὶ φυσικῶν ἀρετῶν τῶν πρώτων.

Τοὺς πρώτους συγκεφαλαιοῦσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ οἱ Ρωμαῖοι τοὺς δευτέρους οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἔξ αὐτῶν δημιουργηθέντες χριστιανοί. Ὅτε δὲ κατώρθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ νὰ διασαλεύσωσι τὸ καθεστὼς τῶν πρώτων τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ρωμαϊκῆς κοσμοκρατορίας, ἐπεβαλον εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἰδικὴν τῶν νοσηρὰν ἀντίληψιν περὶ ἀρετῆς. Καὶ διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ φυσικὴ τάξις τῶν πραγμάτων πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν περὶ ἀρετῆς ἀντίληψιν τῶν ἰσχυρῶν, οὓς ἐκπροσωποῦσιν οἱ Ρωμαῖοι ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ συνειδήσις παρουσιάζουσα τὸ φαινόμενον τῆς τύψεως διὰ τινος πράξεως, δὲν ἐπικυροῖ τὰ ἀνωτέρω;

Τύψις συνειδήσεως σημαίνει ἐσωτερικὴ διάταξις μόνον καὶ μόνον δι' ἀνικανότητα ἐξωτερικεύσεως καὶ πραγματοποιήσεως ἰσχυροῦ πόθου. Ἐπίσης δὲ σπανιώτατα παρατηρεῖται φαινόμενον τύψεως συνειδήσεως μεταξὺ τῶν φυλακισμένων.

Ἡ ἠθικὴ τοῦ Νίτσε διδάσκει

— Ἐστὲ σκληροί, συντρίψατε πᾶν ἐμπόδιον καὶ πάντα ἀσθενή. Πᾶσα πολιτεία προστατεύουσα τὴν ἀσθένειαν εἶνε κωμικὴ καὶ ἄλογος. Ἡ συμπάθεια πρὸς τοὺς ἄλλους εἶνε ψυχολογικῶς ἀσύστατος, διότι μόνον τὸ αἰσθημα τοῦ ἐγὼ προκύπτει ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἐνστίκτου τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τὸ ἐγὼ του ἕκαστος καλεῖται νὰ προάγῃ ἀπὸ δυνάμεως εἰς δύναμιν. Τὸ ἄτομον οὐδεμίαν συνάφειαν δύναται νὰ ἔχη πρὸς τὸ Γένος ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτοῦ καὶ τῇ διαβιώσει, ἄρα οὐδεμίαν ἐκ τῶν λεγομένων ἠθικῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν κοινωνίαν.

Αὐτὰ διδάσκει ὁ Νίτσε. Ἀλλὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὄν κοινωνικόν καὶ αἱ αὐταπαρνήσεις ζῶων χάριν τῶν τέκνων τῶν διαψεύδουσι τὰς ἄνω δόξας τοῦ Νίτσε. Αὐτὸς λέγει πρὸς τούτους ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε καταστροφή Ἀλλὰ τὸ αἰσθημα τῆς ἀγάπης τοῦ ἔ-

ρωτος αποδεικνύει ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε καταστροφή. Ἄλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης, τοῦ ἔρωτος ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε καὶ δημιουργία. Ὁ Κοίσαρ, ὁ Ναπολέον καὶ ὁ Βοργίας τὰ ἰνδάλματα τῆς δυνάμεως καὶ τῆς καταστρεπτικότητος ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Νίτσε, εἶνε μηδενικά ἀπέναντι τῶν μεγίστων ἠθικῶν καὶ λοιπῶν ἐπὶ τὰ κρείσσω μεταβολῶν. ἄς ἐπέφερον ὁ Χριστιανισμός, θρησκεία τῆς ἀδυναμίας, ἐν τῷ ἱστορικῷ δράματι τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὸ «καταστρέφετε τοὺς ἀδυνάτους» τοῦ Νίτσε, ὅπερ ἐφηρμόσθη ἐν Σπάρτῃ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ νῦν. ἄλλως θὰ ἐπιπτε θῦμα καὶ αὐτὸς ὁ Νίτσε καὶ ὁ Βετόβεν καὶ ὁ Βύρων ἰσχυροὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ ἀσθενεῖς τὸ σῶμα. Ὁ Νίτσε θέλων διὰ τῶν ἀνωτέρω γνωμῶν του νὰ μορφώσῃ τὸν Ἑπεράνθρωπον δημιουργεῖ κοινωνίαν θηρίων ἀλληλοσπαρασσόμενων.

Τί εἶνε ὁ Ἑπεράνθρωπος ;

— Θὰ εἶνε μίαν ἡμέραν ἀναφορικῶς πρὸς τὸν νῦν ἄνθρωπον, ὅτι ὁ νῦν ἄνθρωπος πρὸς τὸν πρόγονόν του πίθηκον. Καίτοι δὲ δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀθάνατος, ἐν τούτοις ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀνακλωσσεως καὶ ἀνελιξεως καὶ ἐπιστροφῆς τῶν πάντων εἰς τὴν ζωὴν θὰ ἐπανέλθωσιν ἐν τῷ κόσμῳ τὰ Γένη τῆς δημιουργίας ὑπὸ πολὺ κρείττονας διαδοχικοὺς ὄρους. δὲν πρέπει νὰ ἀπογοητεύῃ τὸν νῦν ἄνθρωπον τὸ φθαρτὸν καὶ τοῦ Ἑπερανθρώπου.

Ὁ Νίτσε διὰ τοῦ Ἑπερανθρώπου θέλει νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν Θεόν, λέγων ὅτι, ἐν ὄσφ ὁ πᾶρχει ἢ περὶ Θεοῦ ἰδέα, τὸ αἶνιγμα, τὸ σκότος, ἢ ἀπαισιοδοξία, ἢ ἐσφαλμένη καὶ ὀλεθρία γνώμη περὶ τοῦ στερεοῦ καὶ συντελεσμένου τοῦ κόσμου, ἢ δουλικότης θὰ λείψῃ. Οὕτω θὰ ὑψοῦται βαθμῆδὸν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν γραμμὴν τῆς θεώσεως. Ἡ ἰδέα τοῦ Ἑπερανθρώπου μόνον δύναται νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἔστω καὶ μετὰ αἰῶνας, εἰς ἀπόλυτον κυριαρχίαν, ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ εἰς εὐδαιμονίαν, νῦν δὲ εἰς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν δεινῶν, ἅτινα μαστίζουσι τὰς ψυχὰς καὶ κοινωνίας ὡς ἐκ τῆς θρησκείας, τῆς γνωστῆς ἠθικῆς καὶ τῆς κοινῆς φιλοσοφίας. Ἄλλὰ ἡ ἰδέα καὶ ἡ πραγματικότης τοῦ Ἑπερανθρώπου, ὅπως διαγράφει καὶ ἀναλύει αὐτὸν ὁ Νίτσε, εἶνε ἀστήρικτος καὶ παράλογος. Δὲν δύναται νὰ μᾶς παραμυθῆσῃ καὶ ἐνισχύσῃ ἠθικῶς ἢ ἰδέα τοῦ Ἑπερανθρώπου, καὶ ἂν εἶχεν ἀκόμη πραγματικὰς δυνάμεις ὁ ἄνθρωπος νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν τοιαύτης ὑποστάσεως, ἀφοῦ καὶ αὐτὸν θὰ τὸν διαδεχθῇ τὸ

μηδὲν ἐν τῇ δημιουργίᾳ καὶ κατόπιον πάλιν ὁ ἄνθρωπος.

Ἄφοῦ δὲν ἔχομεν καμμίαν πραγματικὴν βάσιν παραμυθίας, ἐνισχύσεως καὶ φωτός, ἀφοῦ δὲν εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῶν μετὰ θάνατον καὶ δὲν ἔχομεν καμμίαν εἴδησιν περὶ τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως ἡμῶν, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν τοῦλάχιστον διὰ τὰ ἀπώτερα. Ὁ Νίτσε ἐφιλοσόφησεν ὡς ποιητῆς καὶ ὡς πάσχων. Διὰ τοῦ Ἑπερανθρώπου του ἔφθασεν ἀντιθέτως εἰς εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ οἱ ὀρμώμενοι ἀπὸ τῆς ἰδέας τῆς οὐτοπιστικῆς καθολικῆς ἰσότητος.

Ὁ Ἑπεράνθρωπος τοῦ Νίτσε εἶνε ἀναρχικός, ἀλλὰ θέλει νὰ πατήσῃ ἐπὶ δούλων διὰ νὰ εὐδαιμονήσῃ καὶ στηριχθῇ

Ὁ Νίτσε ἐσαγήνευσε διὰ τῆς μεθοδικῆς, τῆς λυρικῆς, τῆς περιτεχνοτάτης γλώσσης, τοῦ ὑπερόχου ὕφους, μεθ' οὗ περιβάλλει τὴν συναισθηματικὴν φιλοσοφίαν του. Διότι ἡ Φιλοσοφία του εἶνε κατ' ἐξοχὴν Θυμικὴ Φιλοσοφία, ἀπὸ τὰς ἐκάστοτε αὐτοῦ ψυχολογικὰς καταστάσεις καὶ καλλιτεχνικὰς ἐμπνεύσεις ἀπορρέουσα. Διὰ τοῦτο καὶ εἶνε δογματικὴ, ἀποφθεγματικὴ, προσομοία πρὸς ἀβαθεῖς ρύακιον ὑπὸ ἔποψιν νοῦ. Ἄλλὰ τὸ ἀπόφθεγμα ἔχει καὶ τὴν ἰδιότητα νὰ ἔλκη καὶ νὰ δεσμεύῃ ἰδιαίτερος τὰ πνεύματα καὶ τοῦτο εἶνε εἰς ἐπὶ πλεόν λόγος τῆς ἐπιρροῆς τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νίτσε.

Πάντες οἱ ἀντιθρησκευτικοί, οἱ ἀντικοινωνισταί, οἱ ὑπέρφρονες εἶνε θερμοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Νίτσε. Ἄλλὰ καὶ πάντες οἱ νοσηροὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ἦθος, οἱ θελήσαντες νὰ κρύψωσι τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν μηδαμινότητα, νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν ἀδυναμίαν εἰς ἀνάδειξιν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀρετῆς, νὰ καλύψωσι τὴν παντὸς εἶδους κακίαν των. Καὶ ἂν εἶνε ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἡ Νιτσιακὴ φιλοσοφία ἔχει τὰ θύματα της καὶ τοὺς τετυφλωμένους λάτρας της, τιθεμένη ὑπεράνω τοῦ Πλατωνικοῦ ὕψους, τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ φωτός, τοῦτο προέρχεται μόνον καὶ μόνον διότι ἡ Φιλοσοφικὴ Ἐπιστήμη κατὰ κεταί ἐντελῶς νεκρὰ παρ' ἡμῖν.

(Ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς «Ἀθήνας»)

ΤΙ ΕΠΕΣΚΕΦΘΗ Η Κ. SANFORD

Μέσα εἰς ὀκτὼ ἡμέρας ἡ κ. Sanford ἐγνώρισε τὴν γυναικείαν δρᾶσιν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς τόσον καλά, ὅσον καμμία ἀπὸ τὰς Ἑλληνίδας δὲν τὴν ἔχει γνωρίσει. Δὲν ἔμεινεν γυναικεῖον σωματεῖον εἴτε ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὸν Ἐθνικὸν Σύνδεσμον τῶν Ἑλληνίδων, εἴτε καὶ ἐκ τῶν μὴ συνεργαζομένων μετ' αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ἡ κ. Sanford δὲν ἐπεσκέφθη.

Ἀκούραστος ὕστερον ἀπὸ ταξεῖδι τόσον κοπιαστικὸν διέθεσε καὶ τὰς πρωϊνάς καὶ τὰς ἀπογευματινάς της ὥρας εἰς ἐπίσκεψιν καὶ μελέτην τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ προοδευτικῶν ἰδρυμάτων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τυχοῦσα παρὰ τοῦ συμβουλίου τούτων ἐνθέρμου καὶ ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς.

Ἡ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συλλόγου τῶν Ἑλληνίδων κ. Ἑλένη Γρίβα ἐσυνώδευσε εἰς πολλὰ ἀπὸ τὰ ἰδρύματα ταῦτα τὴν κ. Sanford, καθὼς καὶ ἄλλαι κυρίαι τοῦ Συνδέσμου. Τὰ ἰδρύματα τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη μέχρι σήμερον εἶναι : Ὁ Εὐαγγελισμὸς, προεδρευόμενος ὑπὸ τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλίσσαν, τὸ Ἀμακτεῖον Ὀρφανοτροφεῖον, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Ἰφιγενείας Συγγοῦ, τὸ Ἐργαστήριον τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Μαυροκορδάτου, τὸ Φθισιατρεῖον ἢ Σωτηρία, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Σοφίας Σχλημαν, Ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν προεδρευομένη παρὰ τῆς κ. Βικτωρίας Στρέϊτ, τὸ Ἄσυλον τῶν Ἀνιάτων, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Ἑλένης Νεγρεπόντη, ἡ Βασιλικὴ Σχολὴ Ἐργοχείρων, προεδρευομένη παρὰ τῆς Πριγκηπίσσης Ἑλένης, τὸ Ἄσυλον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Θεανοῦς Δεληγιώργη, ἡ Ἐπαγγελματικὴ καὶ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, καθὼς καὶ τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον, προεδρευόμενα παρὰ τῆς κ. Κ. Παρρέν, τὸ Διδασκαλεῖον τῶν Νηπιαγωγῶν καὶ Γυμναστριῶν τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Αἰκ. Λασκαρίδου.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ δὲ τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον τοῦ Συνδέσμου τῶν Κυριῶν ὑπὲρ τῶν Ἐργατιδῶν, τὸ Συσσίτιον τῶν Ἐργατιδῶν, τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα καὶ τὸ Χατζηκυριακτεῖον Ὀρφανοτροφεῖον, προεδρευόμενον παρὰ τῆς κ. Σοφίας Σιμοπούλου. Ἡ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐργατιδῶν κ. Ξανθάκη συνεκάλεσε τὰς κυρίας τῶν ἐν Πειραιεῖ σωμα-

τείων εἰς τὸ Φοαγιεῖ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ὅπου μετέβη ἡ κ. Sanford μετὰ τῶν κ. κ. Μαρίας Καλαποθάκη, Κ. Παρρέν καὶ τῆς δος Οὐρανίας Βουγιούκα.

Τὴν κ. Sanford ἐπαρουσίασεν εἰς τὰς κυρίας τοῦ Πειραιῶς ἡ ἀντιπρόεδρος τοῦ ὑπὲρ τῶν Ἐργατιδῶν Συνδέσμου κ. Ἀθ. Σπουλιωτοπούλου, ἐκθέσασα τὸν σκοπὸν τοῦ Συνδέσμου, καὶ διερμηνεύσασα πρὸς αὐτὴν τὴν χαρὰν τῶν συναδέλφων της, διότι τοὺς ἐπεσκέφθη καὶ προσεφέρθη νὰ ὀμιλήσῃ.

Ἡ κ. Sanford ἔλαβε τότε τὸν λόγον καὶ ἐξέθεσε τὸ ἱστορικὸν τῆς συστάσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου τῆς πατρίδος της, Hamilton πόλεως τοῦ Καναδά, τῆς ὁποίας ἐν ἐκτάσει ἀπεικόνισε τὴν γυναικείαν δρᾶσιν. Ἐξέφρασεν ἔπειτα τὸν θαυμασμόν της διὰ τὴν ὠραίαν ἐργασίαν τῶν Ἑλληνίδων τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις εἰς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρόσδοον ἐν γένει τὴν κατέπληξεν. Ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν, ὅπως ὅλα τὰ ἀπανταχοῦ Ἑλληνικὰ γυναικεῖα σωματεῖα ἐνωθοῦν μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου, διότι, ὡς εἶπε σφώτατα, ἡ ἔνωσις ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν. Καὶ αἱ γυναῖκες ἐνωμένοι ἐπιτελοῦν θαύματα ὑπὲρ τοῦ κοινῶ καλοῦ.

Τὴν ὀμιλίαν τῆς κ. Sanford εἰς γλώσσᾳ Ἀγγλικῆν μετέφραζεν ἡ κ. Μ. Καλαποθάκη φράσιν πρὸς φράσιν τόσον εὐκόλως καὶ τελείως, ὥστε νὰ προκαλέσῃ γενικὴν κατάπληξιν. Τὸ τέλος τοῦ λόγου τῆς κ. Sanford ἐχειροκροτήθη.

Μετὰ ταῦτα τῇ παρακλήσει τῶν κυριῶν, ἡ κ. Κ. Παρρέν ὀμίλησε περὶ τῆς εἰς τμήματα διαιρέσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου καὶ περὶ τῶν ὑποβληθέντων ὑπομνημάτων καὶ προστατευτικῶν νομοσχεδίων ὑπὲρ τῆς Γυναικῆς καὶ τῶν παιδιῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν. Ἦδη εἶπεν ἀπὸ τὰ πρῶτα νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βουλὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶναι καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τέλος θὰ μεταβάλλουν τὸ ἀδικον καθεστὸς, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχαν ἐγκατακλειφθῆ ἀπροστάτευτοι αἱ γυναῖκες. Ἡ κ. Παρρέν ἐτόνισεν ἰδιαίτερος τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνώσεως ὅλων τῶν γυναικείων σωματείων εἰς τὸν Ἐθνικὸν Σύνδεσμον, ἐξέφρασε τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Ἑλληνίδων πρὸς τὴν κ. Sanford, ἡ ὁποία μετὰ τὸν ἄγριον χειμῶνα ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα, ὅχι διὰ τὰς ἀρχαιότητάς της, διότι τὴν ἐγνώριζεν ἀπὸ προγενεστέρων ἐπίσκεψιν της, ἀλλὰ διὰ γνωρίσῃ τὰς Ἑλληνίδας καὶ τὴν δρᾶσιν των καὶ νὰ τὰς ἐνθαρρύνῃ εἰς τὸ ἔργον των.

Ἡ Πρόεδρος κ. Ξανθάκη ἡ ἀκούραστος δι-

οργανώτρια ὅλης αὐτῆς τῆς ὠραίας ἑορτῆς προσέφερε μετὰ ταῦτα τέιον πρὸς τὰς κυρίας εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ ἡ ἡμέρα ἔληξε μετὰ τὴν εὐχάριστον ἐντύπωσιν τῶν θερμῶν ἐκδηλώσεων ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως διὰ τὸ ἐπιτελούμενον ἐκεῖ ὡς καὶ ἐδῶ, μακρὰν ὡς καὶ πλησίον ὠραῖον καὶ εὐεργετικὸν ἔργον τῶν γυναικῶν.

Εἰς τὴν ἐπίσκεψίν τῆς εἰς τὸ "Ἀσύλον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης ἡ κ. Sanford εὐχαριστήθη ἰδιαιτέρως, διὰ τὴν ὠραίαν καὶ εὐθυμον φυσιογνωμίαν τῶν ἑκατὸν εἴκοσι τροφίμων τοῦ Ἀσύλου, αἱ ὁποῖαι ἐχόρευσαν εἰς τὸν κήπον χοροῦς Ἑλληνικοῦς καὶ ἐτραγουδῆσαν ὠραῖα καὶ πατριωτικὰ τραγούδια. Ἡ κυρία Sanford τόσον ἐνθουσιασθῆ, ὥστε ὠμίλησε πρὸς τὰ κορίτσια τοῦ Ἀσύλου περὶ τῆς νεότητος τῆς πατρίδος τῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἶπεν θὰ ἀφηγηθῶ τὰς ὠραίας ἐντυπώσεις μου τῆς ἡμέρας αὐτῆς. Τὰ κορίτσια τότε ἐνθουσιασμένα ἔστειλαν διὰ τῆς κ. Sanford φίλᾶ εἰς τὰ κορίτσια τοῦ Καναδά, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπήντησεν ἐκείνη ἀνταποδίδουσα αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς. Καὶ ἀπῆλθεν ἐνθουσιασμένη.

ΠΑΥΛΟΣ SWAN

La beauté sur la terre est la chose suprême
(A. de Musset)

Γιὰ νὰ δοθῇ ἀκριβὴς ἰδέα τοῦ ἔργου τοῦ κ. Παύλου Swan χρειάζεται νὰ γραφοῦν πολλὰ καὶ δυστυχῶς ὁ χώρος δὲν τὸ ἐπιτρέπει. Μπορεῖ ὅμως νὰ συνοψισθῇ στῆς δύο αὐτὲς λέξεις. Ὁραῖο Ἀληθινόν.

Ἀπὸ τὸ ἐλάχιστο στίχο του, ἕως τὸ μεγαλύτερο πορτραῖτο του, ἀπὸ τὸ χαριτωμένο ποιηματάκι του ὡς τὴν βαθεῖα καὶ μελετημένη τελευταία ὀμιλία του, τὸ ἔργον του εἶνε ὠραῖο, μεγάλο, βαθύ, ἔμφυχο.

Ὁ κ. Παῦλος Swan δὲν εἶνε μονάχα ζωγράφος ἐμπνευσμένος, ἀληθινός, ψυχολόγος, ὁ ὁποῖος ἀποδίδει πρόσωπα καὶ πράγματα ζωντανά, εἶνε καὶ μελετητῆς τῆς τέχνης, καὶ αὐτὸ τὸ ἔδειξε εἰς τὴν διάλεξιν του εἰς τὸν «Σύνδεσμον τῶν Συντακτῶν» εἰς τὴν ὁποίαν τόσον ὠραῖα ξεχώρισε τὰ τρία εἶδη τῆς τέχνης, τὸν ρεαλισμό, τὸν ἰδεαλισμό καὶ τὸν ἐμπρεσιονισμό, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα γενικὸ πρόλογο γιὰ τὴν τέχνην.

Ὁ κ. Swan ζητεῖ παντοῦ τὸ ὠραῖον καὶ

τὸ τέλειον καὶ σὰν ἀληθινός καλλιτέχνης, οὐδέποτε ἐκτελεῖ τίποτε τὸ ὁποῖον δὲν ἔργεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τὴν ψυχὴν του, δι' αὐτὸ τὸ ἔργον του εἶνε ζωντανόν, τὸ πορτραῖτο του ἔμφυχο. E. N.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ὁ Σύλλογος Πρόσδος, ὁ γνωστός διὰ τὴν εὐεργετικὴν δράσιν του ὑπὲρ τῆς ἐργαζομένης γυναικός, διοργανώνει διὰ τὴν 25ην Μαρτίου Ἐκθεσιν ἐργοχειρῶν, ἡ ὁποία σκοπεῖ καὶ τὴν ἐκποίησιν τῶν διαφόρων ἐκθεμάτων.

Πόσῃ σημασίαν ἔχει μία τοιαύτη ἐκθεσις ἐννοεῖται εὐκόλως. Αἱ ἐκθέσεις θὰ ἔχουν νὰ κερδίσουν πρῶτον ἀπὸ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἔργων των, ἡ ὁποία διευκολύνεται διὰ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ κόσμου, ποῦ ἐπισκέπτεται συνήθως τὰς ἐκθέσεις. Ἐπειτα ἡ ἀποστολὴ ἔργων ἀπὸ κάθε σημείου τοῦ Ἑλληνισμοῦ θὰ ἀποτελέσῃ ἕνα εἶδος μουσείου γυναικείας χειροτεχνίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἕλαι κάτι θὰ μάθουν καὶ κάτι θὰ διδαχθοῦν.

Ἡ Ἐκθεσις τῆς 25 Μαρτίου θὰ ἔχη καὶ τμήμα καθαρῶς καλλιτεχνικόν. Τὰ μέλη τοῦ Καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, —καὶ μέλη εἶναι ἕλαι αἱ καλλιτέχνιδες τῶν Ἀθηναίων— θὰ ἔχουν ἰδικόν των διαμέρισμα μετὰ νεωτερισμοὺς εἰς τὴν τέχνην, οἱ ὁποῖοι θὰ δώσουν ἀμέσως νέαν κατεύθυνσιν τῆς ἐργαζομένης Ἑλληνίδος καλλιτέχνιδος, σύμφωνα μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ ἰδανικά.

Εἰς τὴν ἐκθεσιν γίνονται δεκτὰ ἔργα παραδιδόμενα εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ κατάστημα τῆς Προόδου Πλατεῖα Συντάγματος, παραπλεύρως βιβλιοπωλείου Ἐλευθερουδάκη μέχρι τῆς 22ας Μαρτίου. Τὰ ἔργα γίνονται δεκτὰ ἐπὶ κανονικῆ ἀποδείξει καθὲς Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν.

Ἡ Πρόσδος δὲν παραλαμβάνει ἔργα οὔτε ἀπὸ τὸ τελωνεῖον, οὔτε δι' ἄλλου μέσου. Παρακαλοῦνται ἔτσι ἀπὸ τὰς κυρίας τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκθέσουν ἔργα των νὰ ὀνομάσουν ἀντιπροσώπους των εἰς Ἀθήνας, οἱ ὁποῖοι θὰ τὰ παραδώσουν καὶ θὰ παραλάβουν τὸ ἀντίτιμον ἢ τὸ ἀποστελλόμενον ἔργον ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς Προόδου.

Τὸ ὄνομα τῆς κ. Ἄνας Παπαδοπούλου τῆς δημιουργοῦ τοῦ κελου σωματείου τῆς Προόδου εἶναι μία ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας τῆς νέας καὶ γενικωτέρας αὐτῆς ἐκθέσεως γυναικείων ἔργων καὶ χειροτεχνημάτων.

ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΑΜΥΓΔΑΛΩΝ

Ἐὰν ἀνοίξωμεν τὸ στόμα παιδίου καὶ διὰ τῆς λαβῆς μικροῦ κοχλιαρίου πιέσωμεν πρὸς τὴν ρίζαν τὴν γλώσσαν θὰ παρατηρήσωμεν ἑκατέρωθεν τῆς ὑπερφίας μακρὰς προεξοχὰς στρογγύλας ἐρυθρὰς σχεδὸν ἐγγιζούσας ἢ μία τὴν ἄλλην. Αἱ ἐρυθραὶ αὗται προεξοχαὶ εἶναι αἱ ἀμυγδαλαί. Εἰς παιδία, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὰς αἰσιν πρὸς τὴν χοιράδωσιν συγχνάκις αἱ ἀμυγδαλαὶ φλεγμαίνουσιν. Συνεπεία δὲ τῆς φλεγμονῆς αὐτῆς αὐξάνεται ὁ ὄγκος των. Ὅταν λοιπὸν αὗται διογκωθῶσι περισσότερον τοῦ φυσιολογικοῦ, τότε λέγομεν ὅτι τὸ παιδί πάσχει ἀπὸ ὑπερτροφίας τῶν ἀμυγδαλῶν. Ἡ ὑπερτροφία αὕτη συνήθως γίνεται βραδέως. Παρέχονται ἡνῆες ἢ καὶ ἔτη. Κατὰ τὸ ἄλλοτε ἄλλο χρονικὸν αὐτὸ διάστημα τὸ παιδίον προσβάλλεται συχνότατα ὑπὸ παθήσεως τοῦ φάρυγγος. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας αἰσθάνεται δυσκολίαν εἰς τὴν κατάποσιν, ἢ φωνὴ του εἶναι ἔρρινος, ἢ δὲ θερμοκασία του ἀνέρχεται ὀλίγα δέκατα. Τὰ συχνὰ αὗτὰ συνάγchia ἐπιφέρουν μικρὰν διόγκωσιν τῶν ἀμυγδαλῶν, ἢ ὁποῖα καταλήγει εἰς τὴν διαρκῆ ὑπερτροφίαν αὐτῶν Σπανιώτατα ἢ ὑπερτροφία νὰ διαλυθῇ ἀφ' ἑαυτῆς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ φέρει διαταραχὰς σπουδαίας πρέπει συντόμως νὰ φροντίσωμεν δι' αὐτήν, διότι ὅταν αὕτη φθάσῃ εἰς μεγαλύτερον σημεῖον ἢ κατάποσις καθίσταται ἀδύνατος, ἕνεκα δὲ τῆς μεγάλης ἀναπτυξεως αὐτῶν, ὀλόκληρος ἢ πρὸς τὴν ρίζαν τῆς γλώσσης ὀπῆ τοῦ φάρυγγος ἀποφράσσεται, συγχρόνως δὲ οἱ ἀδένες τοῦ τραχήλου οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται πρὸς τὰ πλάγια τῶν σιαγῶνων διογκοῦνται, ἢ εἰσπνοὴ τοῦ ἀέρος ἐμποδίζεται διότι φράσσεται ἐν μέρει τὸ ὄπισθεν μέρος τῶν ρινικῶν κοιλοτήτων, ὅποτε τὸ παιδίον ἀναγκάζεται πλέον ν' ἀναπνέῃ δι' ἀνοικτοῦ στόματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον εἶναι ἐπιβλαβὲς ἀλλὰ καὶ προσδίδει εἰς αὐτὸ φυσιογνωμίαν ἡλιθίου. Καὶ κατὰ τὴν νύκτα κοιμώμενον τὸ παιδίον ροχαλιζει ἐπιπονώτατα, ἕνεκα τῆς δυσκόλου διελεύσεως τοῦ ἀέρος, ἐπομένως καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἐμποδίζεται οὕτως ὥστε ἐπιβραδύνεται καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ στήθους. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ διστάσωμεν νὰ ἐγχειρίζωμεν παιδία τὰ ὁποῖα φέρουν ὑπερτροφίαν τῶν ἀμυγδαλῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἐκλέγομεν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ φάρυγξ δὲν φλεγμαίνει καὶ ἐν γένει ἢ κατὰστάσις τοῦ παιδίου εἶναι καλὴ. Αἱ ἀμυγδαλαὶ ἀφαιροῦνται εἴτε δι' εἰδικῆ χειρουργικοῦ ἐργαλείου, εἴτε διὰ καυτηριάσεως αὐτῶν διὰ θερμοκαυτήρος. Καὶ οἱ δύο αὗτοι τρόποι φέρουν ἀποτελέσματα εὐάρεστα. Συχνάκις ὅμως μετὰ

τῆς ὑπερτροφίας τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ καὶ ἀνεξαρτήτως αὐτῶν ἀναφαίνονται εἰς τὸ ὄπισθεν τοίχωμα τοῦ φάρυγγος μικραὶ ἐκβλαστήσεις καὶ αὗται ἐρυθραὶ ὁμοίας φύσεως τῶν ἀμυγδαλῶν. Τὰς ἐκβλαστήσεις αὐτὰς δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν διὰ τῆς πίεσεως τῆς γλώσσης, ἀλλ' ὅμως τὰς ὑποπτεύωμεν ὅταν ἴδωμεν παιδίον, τὸ ὁποῖον διαρκῶς κρατεῖ ἀνοικτὸν τὸ στόμα ὅτε ἀναπνέῃ καὶ τούτο διότι αἱ ἐκβλαστήσεις αὗται στενοῦν ὄπισθεν τὰς κοιλοτήτας τῆς ρινὸς καὶ ἂν καὶ δὲν φαίνονται ἐν τούτοις καὶ αὗται ἐπιφέρουν δυσάρεστα ἀποτελέσματα ἐὰν δὲν ἐγχειρισθῶν, ἐγκαίρως ὡς λόγου χάριν ὠτόρροϊαν, ἢ ὁποῖα πολλάκις καταλήγει εἰς κώφωσιν ἢ καὶ δύσμορφον κατάπτωσιν τῆς κάτω σιαγόνης, ἕνεκα τῆς ἀνάγκης νὰ κρατῆται ἡμιοιγόμενον τὸ στόμα διὰ νὰ γίνεαι ἡ ἀναπνοὴ εὐκολώτερον.

ΑΝΘΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
ἰατρός

(Ἀπὸ τὸ Ἐπιστημονικὸν Τμήμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων)

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΗΝΙΓΓΙΤΙΔΟΣ

Οἱ περιποιούμενοι μηνιγγιτικούς πάσχοντας πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν: Ὅτι τὸ μικρόβιον τῆς μηνιγγίτιδος εὑρίσκεται εἰς τὴν βλένναν τῆς μύτης καὶ εἰς τὰ φλέγματα τοῦ στόματος. Μεταδίδεται δὲ τὸ νόσημα ἀπὸ τὰ μανδύλια ποῦ μεταχειρίζεται ὁ ἄρρωστος καὶ ἀπὸ τῆς σταλαγματιῆς τοῦ σιέλου ποῦ σκορπίζονται γύρω του, ὅταν βήχῃ.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀπομονοῦται ἐντελῶς ὁ πάσχων, νὰ μὴ πτύῃ ἔπου τύχῃ καὶ τὰ μανδύλια του νὰ μὴ ρίπτονται μαζὴ μετὰ ἄλλα ἔπιπλα, ἀλλὰ νὰ βράζωνται ἀμέσως ἢ νὰ ρίπτονται εἰς διάλυσιν φαικικοῦ ὀξέως ἢ ἄλλου ἀπολυμαντικοῦ.

Τὸ δωμάτιον τοῦ πάσχοντος πρέπει ν' ἀπολυμαίνεται διαρκῶς μετὰ δυνατὴν διάλυσιν φαικικοῦ ὀξέως καὶ ἢ νοσηλεύουσα τὸν ἄρρωστον νὰ κάμνῃ ἰδίαν χρῆσιν ἀντισηπτικῶν κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἰατροῦ. Ἡ μηνιγγίτις προλαμβάνεται, ἐὰν προσκληθῇ ὁ ἰατρός εὐθὺς ὡς ὁ πάσχων παραπονεθῇ ἀπὸ γρίππην ἢ αἰφνιδίως προεβληθῇ ἀπὸ δυνατοῦς πόνους τῆς κεφαλῆς. Ὁ ἰατρός προλαμβάνει τὴν πρόδον

τοῦ κακοῦ διὰ τοῦ ἀντιμηνιγγιτικοῦ ὄρου, ὁ ὁποῖος παρέχεται δωρεάν εἰς τοὺς ἀπόρους. Μετὰ θεραπείαν ἢ θάνατον ἢ ἀπολύμανσις ὀλοκλήρου τῆς οἰκίας τοῦ παθόντος ἐπιβάλλεται.

Ἡ κακὴ συνήθεια τῶν μητέρων τῶν λαϊκῶν τάξεων νὰ προσκαλοῦν τὸν ἰατρόν, ἀφοῦ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τοῦ γάρρωστου εἰς ἡμέρας μάλιστα τοιαύτης ἐπιδημίας ἔχει ὀλεθρίας συνεπειάς. Ὁ θάνατος καὶ ἡ μόλυνσις ὀλοκλήρων οικογενειῶν καὶ ἡ ἀστορασιαία διάδοσις πάσης φοβερᾶς ἐπιδημίας ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὴν ἄγνοιαν καὶ ἀμέλειαν τῶν μητέρων τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Ἡ φιλόπτωχος ἐταιρεία καὶ ἡ Ἀστυκλινικὴ παρέχουν ἰατροὺς δωρεάν διὰ τοὺς πτωχοὺς. Ἄς σπεύδουν λοιπὸν νὰ τοὺς συμβουλευώνται εὐθὺς ὡς παρουσιασθῇ ἀνάγκη, διότι ἄλλως γίνονται ὑπεύθυνοι τῆς καταστροφῆς τῶν οικογενειῶν τῶν.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ἰατρός

(Ἀπὸ τὸ Ἐπιστημονικὸν τμήμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Ἡ Βουλὴ ἐξακολουθεῖ τὰς συνεδρίας της, αἱ ὁποῖαι συνεχίζονται καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον. Τὰ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθέντα νομοσχέδια τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπίδοσιν ποινικῶν δικογράφων καὶ ἐρημοδικιῶν ἔτυχαν ἀντιδράσεως ἰδίως παρὰ τοῦ δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ὑπέβαλε καὶ ὑπόμνημα εἰς τὴν Βουλὴν.

Τοῦτο καθὼς καὶ ἡ ἐν τῇ Βουλῇ ἀντίδρασις τῆς μικρᾶς ομάδος τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἠμπόδισε τὴν

Κυβέρνησιν μετὰ τῆς πλειοψηφίας νὰ προβῇ μέχρι σήμερον εἰς ἐπιψήφισιν τῶν ὑποβληθέντων καὶ συζητηθέντων νομοσχεδίων Ἐψηφίσθησαν ἐπίσης δύο δωδεκατημόρια τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κράτους τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου. Ἡ Κυβερνητικὴ ἐκάνονισεν ἐν γένει τὰς ἐργασίας της εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατορθώσῃ καὶ τὴν νέαν νομοθετικὴν ἐργασίαν της νὰ ψηφίσῃ καὶ τὸν προϋπολογισμὸν νὰ ὑποβάλλῃ ἐντὸς τῆς ὁρισμένης προθεσμίας

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Μπακλαβάς. Ζεματίζετε 300 δρ. φύλα ἀμύγδαλα, τὰ καθαρίζετε καὶ τὰ κοπανίζετε, ἢ τὰ περνάτε ἀπὸ ἐπίτηδες μηχανή. Διὰ νὰ μὴ λαδώσουν ἀνακατόνετε εἰς τὸ κοπάνισμα 100 δρ. περίπου ζάχαρι εἰς μικρὰ κομμάτια. Καθαρίζετε καὶ κοπανίζετε χωριστὰ 75 δρ. στραγγάλια ἀφράτα (μπελεμπλεμπιά) ὄχι τὰ καθουριστὰ τῶν στραγαλατζήδων, τὰ ἀνακατόνετε καλὰ καλὰ μὲ τὰ κοπανισμένα ἀμύγδαλα καὶ τὴν ζάχαρη μέσα εἰς μία μεγάλη λεκάνη ἢ καὶ τέντζερι. Προσθέτετε δύο μικρὰ μοσχοκάρυδα κοπανισμένα καὶ ὀλίγη κανέλλα. Παραγγέλλετε ἐπίτηδες 300 δρ. φύλλα ψιλὰ καὶ χωρὶς πολὺ ἀλάτι, ὥστε νὰ εἶναι τῆς στιγμῆς. Λιώνετε 300 δρ. καλὸ βούτυρο πρόβει. Ἀλοιφετε καλὰ τὸ ταψί σας μὲ τὸ ζεστὸ βούτυρο. Στρώνετε τρία φύλλα, ἀλοιφουσα τὸ καθὲν ἓνα χωριστὰ μὲ βούτυρο. Ἐπειτα ἀρχίζετε καὶ σκορπᾶτε ἐπάνω εἰς καθὲν φύλλον τοῦ προσθέτετε ἀρκετὴ γέμιση, ὥστε νὰ σχηματίζετε λεπτὸ πολὺ στρώμα, αὐτοῦ εἰς τὸ ταψί. Εἰς τὸ τέλος σκεπάζετε μὲ τρία φύλλα χωρὶς οὔτε βούτυρο, οὔτε γέμιση. Ἐπειτα πέρνετε ἓνα μεγάλο χάρακα ἢ ἓνα καθαρὸ ξύλο καὶ ἓνα μαχαίρι μωτέρου καὶ κόβετε τοὺς μπακλαβάδες εἰς τὸ συνειθισμένο σχῆμα. Βράζετε τὸ βούτυρο καὶ καυτὸ ὅπως εἶναι τὸ περιχύνετε ὅλο καὶ παντοῦ μὲ ἓνα κουτάλι. Τὸ στέλλετε εἰς φοῦρνον κατάλληλον. Ἐχετε βράσει μιά ὁκὰ ζάχαρι μὲ δύο ποτήρια νερό, ὥστε νὰ δέσῃ σάν εἰς τὸ γλυκό. Προσθέτετε τὸ ξενὸν μοσχοκάρυδον, καὶ ὅταν φέρουν τὸ γλυκισμα ἀπὸ τὸν φοῦρνον ζεστὸ, τοῦ χύνετε τὸ σιρόπι καλὰ ζεστὸ, τὸ σκεπάζετε εἰς τὸ ταψί καὶ τὸ ἀφίνετε 5—6 ὥρες. Ἐχετε ψιλοκοπανίσει κανέλλα καὶ ζάχαρι, καὶ τὸ ποτίζετε. Τὸ ἀφίνετε ἀκόμη ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν καὶ τὸ σερβίρετε εἰς τὴν πιατέλα

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ ΝΕΣΤΛΕ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα καὶ φαρμακευπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Δεσφ. τῆς Ἑλλάδος καὶ Κρήτης.

Κ^ΟΣ ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ